

Ikt. sz.: FFB-41/19-2/2019.

FFB-11/2019. sz. ülés
(FFB-23/2018-2022. sz. ülés)

J e g y z ő k ö n y v

az Országgyűlés **Fenntartható fejlődés bizottságának**
2019. október 29-én, kedden 13 óra 05 perckor
az Országgyűlés Irodaháza I. emelet II. számú tanácstermében
megtartott üléséről

Tartalomjegyzék

<i>Az ülés megnyitása, a határozatképesség megállapítása, a napirendi javaslat elfogadása</i>	5
<i>Dr. Nagy István agrárminiszter éves meghallgatása</i>	5
<i>Dr. Nagy István tájékoztatója</i>	5
<i>Kérdések, hozzászólások, vélemények</i>	12
<i>Dr. Nagy István reagálása</i>	18
<i>Az illegális szemétkerakás elleni hatékonyabb fellépés érdekében a szabálysértésekről, szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről szóló 2012. évi II. törvény módosításáról szóló T/6476. számú törvényjavaslat (Döntés képviselői önálló indítvány tárgysorozatba vételéről)</i>	24
<i>Molnár Gyula (MSZP) előterjesztése</i>	24
<i>Hozzászólások</i>	25
<i>Határozathozatal</i>	25
<i>A központosított hulladékgazdálkodási rendszer problémáinak azonnali megoldásáról szóló H/6477. számú határozati javaslat (Döntés képviselői önálló indítvány tárgysorozatba vételéről)</i>	25
<i>Molnár Gyula (MSZP) előterjesztése</i>	26
<i>Hozzászólások</i>	26
<i>Határozathozatal</i>	28
<i>A Magyarország 2018. évi központi költségvetéséről szóló 2017. évi C. törvény végrehajtásáról szóló T/7556. számú törvényjavaslat (Részletes vita a HHSZ 44-45. §-a alapján)</i>	28
<i>A részletes vita első szakasza</i>	28
<i>Bécsi József (Pénzügyminisztérium) hozzászólása</i>	28
<i>A többségi és kisebbségi vélemények ismertetése</i>	30
<i>Bécsi József (Pénzügyminisztérium) reagálása</i>	34
<i>A részletes vita második szakasza</i>	35
<i>A részletes vita harmadik szakasza</i>	35
<i>Egyebek</i>	36
<i>Az ülés berekesztése</i>	36

Napirendi javaslat

1. Dr. Nagy István agrárminiszter éves meghallgatása
(Az Országgyűlésről szóló 2012. évi XXXVI. törvény 41. §-a alapján)
2. Az illegális szemétkerakás elleni hatékonyabb fellépés érdekében a szabálysértésekről, szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről szóló 2012. évi II. törvény módosításáról szóló törvényjavaslat (T/6476. szám)
(Molnár Gyula (MSZP) képviselő önálló indítványa)
(Döntés képviselői önálló indítvány tárgysorozatba vételéről)
3. A központosított hulladékgazdálkodási rendszer problémáinak azonnali megoldásáról szóló határozati javaslat (H/6477. szám)
(Molnár Gyula (MSZP) képviselő önálló indítványa)
(Döntés képviselői önálló indítvány tárgysorozatba vételéről)
4. A Magyarország 2018. évi központi költségvetéséről szóló 2017. évi C. törvény végrehajtásáról szóló törvényjavaslat (T/7556. szám)
(Részletes vita a HHSZ 44-45. §-a alapján)
(Vitához kapcsolódó bizottság)
5. Egyebek

Az ülés résztvevői

A bizottság részéről

Megjelent

Elnököl: **Schmuck Erzsébet** (LMP), a bizottság elnöke
Bencsik János (Fidesz), a bizottság alelnöke

Dr. Turi-Kovács Béla (Fidesz), a bizottság alelnöke
Nunkovics Tibor (Jobbik), a bizottság alelnöke
Koncz Ferenc (Fidesz)
Varga Gábor (Fidesz)
Szászfalvi László (KDNP)
Hajdu László (DK)

Helyettesítési megbízást adott

Böröcz László (Fidesz) Koncz Ferencnek (Fidesz)
Simonka György (Fidesz) Bencsik Jánosnak (Fidesz)

A bizottság titkársága részéről

Hatvani Szabolcs bizottsági munkatárs

Meghívottak

Hozzászólók

Dr. Nagy István agrárminiszter
Bécsi József főosztályvezető (Pénzügyminisztérium)
Molnár Gyula (MSZP) országgyűlési képviselő

(Az ülés kezdetének időpontja: 13 óra 05 perc)

Az ülés megnyitása, a határozatképeség megállapítása, a napirendi javaslat elfogadása

SCHMUCK ERZSÉBET (LMP), a bizottság elnöke, a továbbiakban ELNÖK: Jó napot kívánok! Javasolom, hogy kezdjük el a bizottsági ülést. Ezzel a Fenntartható fejlődés bizottsága 2019. október 29-ei ülését megnyitom.

Tisztelettel köszöntöm a bizottság megjelent tagjait, vendégeinket, illetve az ülésre érkezett hallgatóságot.

Megállapítom, hogy a bizottság határozatképes. Simonka György képviselőtársunk jelezte távollétét, őt Bencsik János alelnök úr helyettesíti, és Böröcz László képviselőtársunk nem tud a mai ülésen részt venni, őt Koncz Ferenc képviselőtársunk helyettesíti.

A mai ülésünk napirendi pontjait előzetesen megküldtük a bizottság tagjainak, ezért kérem, hogy aki egyetért a megküldött javaslattal a bizottság tagjai közül, az kézfeltartással jelezze! (Szavazás.) Megállapítom, hogy a bizottság egyhangúlag elfogadta a mai napirendi pontjainkat.

Dr. Nagy István agrárminiszter éves meghallgatása

Az 1. napirendi pontunk a megküldött javaslatnak megfelelően dr. Nagy István agrárminiszter úr éves meghallgatása az Országgyűlésről szóló törvény 44. §-a alapján. Tisztelettel köszöntöm dr. Nagy István miniszter urat és munkatársait.

Tájékoztatom a bizottság tagjait, illetve a miniszter urat, hogy az előzetes megállapodásnak megfelelően a meghallgatás időkeretben történik. Először a miniszter úrnak harminc perc áll a rendelkezésére, hogy beszámoljon az elmúlt egy év alatt elvégzett munkáról, majd a bizottság tagjai frakciónként legfeljebb tíz percben fogalmazhatják meg a kérdéseiket, észrevételeiket. Ezt követően a miniszter úrnak maximum harminc perc áll rendelkezésére, hogy a kérdésekre válaszoljon. Ha nem bizottsági tag képviselő kér szót, akkor arról a bizottságnak külön döntenie kell, és ebben az esetben azt javasoljuk, hogy legfeljebb három kérdés feltételére legyen lehetőség maximum háromperces időkeretben, és ha szükséges, akkor majd egy rövid második kört is tartunk.

Ezek után átadom a miniszter úrnak a szót. Parancsoljon!

Dr. Nagy István tájékoztatója

DR. NAGY ISTVÁN agrárminiszter: Köszönöm szépen. Igen tisztelt Elnök Asszony! Tisztelt Bizottság! Hölgyeim és Uraim! Nagy megtiszteltetés, hogy itt lehetek, és beszámolhatok mindarról a munkáról, ami az Agrárminisztériumban zajlott az elmúlt időszakban.

A legutóbb, amikor itt ültem ebben a székben, és arról kellett számot adnom, hogy mit is tervezünk a minisztériumban az elkövetkező kormányzati ciklusra, akkor arra tettem ígéretet, hogy egy zöldebb minisztériumot fogunk létrehozni, egy olyan minisztériumot, ahol a környezetvédelem és a természetvédelem sokkal hangsúlyosabb szerepet kap, mint amilyen korábban volt. Azt kell mondjam önöknek, hogy ezt a vállalásomat igyekeztem teljesíteni, hiszen önálló államtitkárság jött létre két helyettes államtitkársággal, amelyek a környezetvédelmet és a természetvédelmet foglalják magukban. Ez a szervezeti felépítés teszi lehetővé azt, hogy a

megnövekedett társadalmi érzékenységet, a társadalomnak a sokkal inkább környezettudatosságra való hajlandóságát, az odafigyelését ki tudjuk elégíteni, és mindazon problémákra, amelyek felmerülnek nap mint nap, azokra a kihívásokra megfelelő választ tudjunk adni; ez a felépítés ezt kiválóan lehetővé teszi.

Emellett természetesen hatósági feladatokat a kormányhivatalokon keresztül lehet végrehajtani a környezetvédelem területén, és nagyon fontos szerepet töltenek be a természetvédelemben a nemzeti parkjainknál lévő területi szerveink, hiszen természetközelen ott vannak a szakembereink, ahol a probléma vagy a helyzet éppen megkívánja. Ez az a természetközelség, ez az életközelség az, ami segít nekünk minden napra olyan válaszokat találni, amelyek a valóságot tükrözik.

2019-ben 12,3 milliárd forint forrás biztosításával elindult a génmegőrző intézmények fejlesztésének és kiemelt programjainak a négy éven át tartó támogatása, aminek keretében 2019-ben már közel 1,7 milliárd forint állt rendelkezésre a költségvetésben. Ennek keretében összevontuk a két génmegőrzési intézményünket, és június 1-jei hatállyal megalapítottuk a Nemzeti Biodiverzitás- és Génmegőrzési Központot. Ez azt jelentette, hogy mind az állat-, mind a növényfajok, -fajták védelmét egy közös intézmény alá tudtuk csoportosítani, és egy közös szemlélettel tudjuk megőrizni ezt az értéket.

Mindnyájan tudjuk, hogy az egyik legnagyobb génbank a világon Magyarországon található, olyan érték, amire óriási szükségünk van. Érzékeljük azt, hogy változik a környezetünk, erre a környezeti változásra megfelelő válaszokat kell adni. És természetesen azt is látjuk, hogy mindarra, ami bekövetkezik a környezetben, a természet maga is reagál, hiszen növényeinknek, fajtáinknak bizony eltérő reagálások vannak minderre. Ahhoz, hogy ezeknek a kihívásoknak meg tudjunk felelni, bizony a génbankunknak óriási szerepe van, ezért ez egy óriási kincs, nagyon meg kell becsülni őket, hiszen számos olyan kihívást tudunk vele kezelni, amit természetes úton itt, a magyar rögön, ezen éghajlati viszonyokban kialakult környezeti körülmények között lévő válaszként tudunk biztosítani, és nem, mondjuk, géntechnológia alkalmazásával.

Ha már géntechnológia, akkor szeretném jelezni, hogy Magyarország GMO-mentes hazai stratégiája a továbbiakban sem változik, értéknek tekintjük, fontos értékünknek tekintjük, vigyázunk rá, és úgy érezzük, hogy ez számunkra olyan alapot, olyan biztonságot teremt, amivel mind a nemzetközi piacokon, mind a hazai termesztésben és versenyben is előnyhöz tudunk jutni. Azon dolgozunk, hogy hogyan tudjuk minél inkább kiterjeszteni ezt. Az, hogy az Alaptörvényben rögzítettük Magyarország álláspontját ez ügyben, az, hogy vetőmag nem kerülhet a földbe, amely génmódosítottból származik, óriási előny. Azon dolgozunk, hogy ne kerülhessen takarmány se az országba, amely génmódosított termékből származik.

Ugye, itt a legnagyobb kihívást a szójával szemben tapasztaljuk, hiszen az a 700-750 ezer tonna szója, ami érkezik az országba Dél-Amerikából, bizony GM-es szója. Azon dolgozunk, hogy hogyan tudjuk ezt kiváltani. Jelentem a bizottságnak, hogy jelen pillanatban ott tartunk, hogy a hazai vetésű szójaállománnyal pontosan a felét tudjuk megtermelni, mint amennyire szükség volna, és dolgozunk azon, hogy milyen alternatív megoldásokat tudunk előhozni: az egyik pontosan a génbankból származó alternatív fehérjenövények újra termesztésbe állítása, a másik a tudomány

segítségül hívása és szintén a nemesítés segítségül hívása, és itt szóba jöhet gabonanövényeink fehérjetartalmának természetes szelekcióval való emelése, hiszen az a volumen mellett nagyon nagy segítséget ad. Számítunk arra, hogy a lucerna, tehát a pillangósok alternatív feldolgozása során tudunk olyan takarmányt létrehozni, amely gyakorlatilag tud pótolni és segíteni, és nem tekinthetünk el a kukorica melléktermékeinek használatától. A CDGS és DDGS nagyon magas fehérjetartalmú melléktermék, amely a takarmányozási receptúrákba kiválóan beilleszthető.

Tehát ki lehet jelenteni, hogy elérhetjük rövid időn belül, akár három évet is tudnék mondani, azt a célunkat, hogy a magyarországi takarmány-előállítást GMO-mentes alapokra tudjuk helyezni. Ezzel elő tudunk állítani egy olyan helyzetet, hogy Magyarországon mind a növénytermesztést, mind az állattenyésztést teljesen GMO-mentes alapokra tudjuk helyezni. Ez óriási piaci előnyt és óriási biztonságot jelent a saját életünk számára is, élnünk kell ezzel a lehetőséggel. Szép kihívás, fontos kihívás, ami természetesen sok intézkedést hoz maga után: egy hazai szójafeldolgozó megépítését, és lehetne sorolni még, de összhangban a kutatással, a receptúrafejlesztésekkel, a technológiai megoldásokkal ezt elérhetőnek gondoljuk.

Dolgozunk a 2021 és 2027 közötti európai uniós pénzügyi időszakra szóló szakmai tervezésen, a Natura 2000 priorizált intézkedési terv dokumentumainak összeállításán. Ez azért fontos, mert az elmúlt ciklusban mintegy 38 milliárd forintot tett lehetővé a Natura 2000 priorizált intézkedési terv megléte. Ezt a 38 milliárd forintot a nemzeti parkok használták fel, mintegy 92 projektet hajtottak végre, és ami egy nagyon fontos szám: mintegy 100 ezer hektárnyi területen javult a természeti környezet állapota ezekből a forrásokból, amit itt létrehoztunk.

És ha azt kérdezik, hogy én személy szerint mit tekintek az elmúlt esztendő legnagyobb sikerének, akkor nyugodtan mondhatom azt, ami teljességgel kézzel fogható siker, hogy 2014-ben csak 117 ezer hektár volt az a terület, ami ökológiai gazdálkodásba volt vonva, ezzel szemben a tavalyi esztendőben az intézkedéseinknek köszönhetően már 227 ezer hektárnyi területről mondható el Magyarországon, hogy kifejezetten ökológiai gazdálkodásba van vonva.

Azt hiszem, látható, hogy az az irány, amit elkezdtünk, merrefelé vezet: egyre inkább a természetközeli, egyre inkább a biológiai fenntartással bíró gazdálkodási formát, módot tartjuk előnyben, és afelé haladunk, hogy ezt minél tovább tudjuk bővíteni. Szerintem ez a 200 ezer hektár fölötti szám egészen szép eredmény.

Magyarország ökoszisztéma-térképét és térinformatikai adatbázisát is elkészítettük, ez egy új intézkedés. Az ökoszisztéma azt jelenti számunkra, egy új intézkedésként hoztuk létre, hogy tudjuk azonosítani, tudjuk elmondani azt, hogy a vizek állapota milyen, a talaj állapota milyen, egyáltalán milyen környezet vesz bennünket körül. És ez az, aminek az információtartalmát nyílttá kívánjuk tenni, hogy mindenki abszolút hozzá tudjon férni. Ezt az adatbázist szeretnénk összekapcsolni a zöldinfrastruktúra-hálózat megőrzése érdekében kijelölt zöldinfrastruktúra elemeivel, értékeljük az állapotukat, és azt szeretnénk, hogy egy zöldinfrastruktúra-fejlesztési tervet tudjunk letenni az asztalra.

A 2019. évnek egy nagy terve a Natura 2000-es területekre vonatkozó fenntartási tervek elkészítése. Miért is fontos ez? Magyarországon mintegy 2 millió hektárnyi terület érintett mint Natura 2000-es terület. 312 kész terv

van, egy 97 tervet tartalmazó csomag újra elkészült, ennek a lektorálása, egyeztetése zajlik a minisztériumban. Azért fontos ez, mert szerte az országban, amikor járunk és gazdákkal beszélgetünk, a Natura 2000-es területnek nincs jó imidzse: a gazdák félnek tőle, béklyónak, korlátozónak tekintik, és azt gondoljuk, hogy mindez azért van, mert nincsenek tisztában a lehetőségekkel. Azért félnek a Natura 2000-es területek akár bővítésétől, mert korlátos dolognak tartják.

Azon dolgozunk, hogy ezekre a területekre olyan gazdálkodási, fejlesztési modelleket tudjunk a gazdák számára biztosítani, amelyekkel az ő gazdálkodásukat elő tudjuk segíteni, azaz életközelivé tesszük, érdekeltté tesszük őket a környezetük fenntartásában, és ne féljenek tőle, hanem éljenek mindazzal a lehetőséggel, amit egy Natura 2000-es terület jelent számukra. És bizony szeretnénk elérni, hogy nekik ez gazdasági előnyökkel is tudjon járni, hiszen nincs jobb védekezési lehetőség, nincs jobb szövetségesünk a természetvédelemben, mint a gazdák maguk, de ha nem tudjuk érdekeltté tenni őket, akkor ez a szövetség nem köttetik meg. Ezért azt szeretnénk, hogy erős szövetség, érdekszövetség alakulhasson ki a gazdák és a természetvédelem között. Nagyon büszkék lehetünk arra, hogy az ország területének 21 százaléka bizony Natura 2000-es védelem alatt áll.

2019 januárjában két hazai nagy léptékű, úgynevezett LIFE integrált pályázat támogatásáról döntött az Európai Bizottság; egy a környezetvédelmi és egy a természetvédelmi területen. A természetvédelmi integrált projekt a pannon gyepek és a hozzá kapcsolódó élőhelyek hosszú távú megőrzését szolgálja. Azt hiszem, nagyon fontos és nagyon kiemelt projekt maga a pannon gyepek védelme és annak fenntartása, megóvása. A program teljes költségvetése mintegy 5,5 milliárd forint, és nyolcéves időszakra kellett mindezt vállalni. Nagyon fontos dolog, hogy mind a természet-, mind a környezetvédelemben Magyarország sikeresen pályázott, a magyar kormány sikeresen tette hozzá a megfelelő önrészt, és ezért egy nagyon komoly fejlesztési projektet tudtunk végrehajtani.

Fontos előrelépés történt a barlangnyilvántartás naprakészen tartásával kapcsolatosan, hiszen eddig a védett és megkülönböztetetten védett barlangok nyilvántartása csak papíralapon történt meg. Azon dolgozunk, hogy hogyan tudjuk digitalizálni ezeket a barlangokat, hogyan tudjuk lehetővé tenni és természetesen digitalizálás után hogyan tudjuk nyilvános adattá tenni mindezt, hiszen Magyarország nagyon gazdag barlangok területén, nagyon érdekes lehetőségek vannak, és azt reméljük, azzal, hogy nyilvános adatbázisban, digitalizált formában bocsátjuk rendelkezésre, sokkal több ember számára nyitjuk ki ezt a föld alatti világot és tesszük számukra lehetővé, hogy felfedezzék ezt az új kérdést.

Jelentést állítottunk össze a kormány részére a nemzeti tájstratégia végrehajtásáról. Miért is fontos ez? Soha nem foglalkozott ezzel Magyarországon még senki sem, ugyanakkor számunkra az identitás kérdése, a tájvédelem kérdése összekapcsolódik a szülőföld kérdésével, hiszen mindannyiunk számára kedves az a táj, ahol születünk, ahol felnevelkedtünk, és az, hogy ennek az identitásnak a védelmét hogyan tudjuk biztosítani, ezt egy nemzeti tájstratégiába foglaltuk össze. És ennek alapján készül az első hazai tájvédelmi jogszabály is.

A 2021-26-os időszakra készül, és folyamatosan dolgozunk rajta, hiszen úgy, ahogy a mezőgazdaság közös agrárpolitikája a következő hétéves ciklusra készül, úgy kell készülnünk az európai uniós programmegfelelés

keretében természetesen a környezetvédelmi program kidolgozása kapcsán is. Ennek keretében országos levegőterhelés-csökkentési programon dolgozunk. Elkészült a program tervezete, rövidesen visszük is a kormány elé. Ennek része, a napokban is hallhatják mindenütt, a fűtési szezon megkezdésével elindítottuk a „Fűts okosan!” kampányt, hiszen azt tapasztaljuk, hogy levegőszennyezés terén az egyik legnagyobb károkozó vagy a legnagyobb szennyező bizony a lakossági fűtésből ered, hiszen addig, amíg az ipari tevékenységet jogszabályokkal tudjuk korlátozni, addig a lakosság fűtési szokásait nem tudjuk, nincs kétmillió ellenőr, hogy bekopogjon mindenkihez és ellenőrizni tudja, hogy éppen mivel fűt. Nincs más esélyünk, mint az, hogy felvilágosító kampánnyal, különböző akciókkal ismertessük az emberekkel azt, hogy nedves fával fűteni milyen károkat okoz; hogy a lakossági lignithasználat milyen károkat okoz a maga kén-dioxid-szennyezésével; hogy az avarégetés mekkora károkkal jár együtt. És azt látjuk, ha lassan is, de mindaz a felvilágosító munka, amit e téren kifejtünk, az egyre inkább be kell hogy töltsen a szerepét és a hatását. Muszáj indulnunk ezen az úton, mert nem lehet az, hogy egy kisváros vagy egy település ezer-kétezer lakása mellett van ötven olyan, amely akár hulladékkal fűtve vagy szabálytalan fűtési móddal terheli az ő környezetét. Meg kell találjuk azokat a módokat, és fel kell hívjuk az ő figyelmüket arra, hogy milyen károkat tudnak okozni. Ebben bizony, azt kell mondjam, hogy a fiatalok, a tanulók szerepét is szeretnénk erősíteni, hiszen számos olyan sikeres akciónk volt már, ahol a gyerek tanítja vissza a szülőt, és a gyerek pirít rá a szülőre, hogy ilyet nem illik, ilyet nem szabad csinálni, ilyet nem kell csinálni. Nagyon számítunk a fiatal korosztályra, hogy segítsenek bennünket ebben a munkában, segítsenek egy élhető környezet fenntartásában és megteremtésében.

Nagyon fontos célkitűzésünk, hogy a stratégiai zajtérképeket és a zajcsökkentő intézkedési terveket elkészítsük. Kötelezettségsegési eljárás alá is kerültünk, mert az önkormányzatok, amelyeknek feladata lett volna, nem készítették ezt el. A kormány döntött, beszállt a tervek elkészítésébe. Jelentem, hogy ezek a tervek elkészültek, és napi szinten hajtjuk végre a benne foglaltakat.

Szeretném jelenteni a bizottságnak, hogy bevezetjük a meteorológiai adatpolitika nyilvánossá tételét és ingyenes hozzáférését. Az a célunk, hogy 2021-től ingyenes legyen az OMSZ által nyújtott adatok hozzáférési lehetősége mindenki számára. Gazdasági előnyöket remélünk ebből, hiszen mind a gazdák, mind más felhasználók természetesen ezen adatokból hozzáfért információk miatt előnyökre tudnak szert tenni. Fontos, hogy ezt meg tudjuk tenni. Az Agrárminisztérium megalkotta a digitális agrárstratégiát - Európában elsőként fogadtuk el a digitális agrárstratégiát -, és ennek a digitális agrárstratégiának a része az Országos Meteorológiai Szolgálat adatpolitikájának ingyenessé tétele, ezzel is jelezzük azt, hogy szeretnénk előrehaladni.

A következő intézkedési tervünk egy nagyon fontos, társadalmilag igen-igen jelentős kihívásra kíván válaszokat adni. Azzal szembesülünk, hogy a társadalom egyre inkább városokba költözik, egyre inkább belvárosokban kíván élni, azaz az ember és a természet egyre inkább elszakad egymástól. Még az a lehetőség is csökken, hogy a nyári szünetre a gyerek hazamegy vidékre a mamához, és ott beszerzi azokat a tapasztalatokat, amelyek az élethez, a normális életfelfogáshoz szükségesek. Egyre kevesebb ilyen lehetőség van, ezért szükséges, hogy magát a természetet életközelpbe, emberközelpbe hozzuk

az iskolákban is. Ezért indítottuk el az iskolákban az országos iskolakert-fejlesztési programot, hogy a gyerek szemtanúja legyen, ne a tankönyvön keresztül, hogy hogyan kell elültetni egy növényt, és hogyan lesz egy dughagymából aztán étkezési hagyma vagy egy pici retetkből szép piros retek, amit aztán ő majd elfogyaszthat; hogy megtanulja, hogyan kell elültetni, hogy hogyan néz ki egyáltalán magformában, növekedési formában, kifejtett állapotban, hogy hogyan kell azt kezelni, ápolni, milyen feladatok vannak vele. Ezért hoztuk létre ezt az iskolakert-fejlesztési programunkat. Jelentem, hogy most már 70 millió forinttal támogatjuk. Óriási a népszerűsége, sorban állnak az iskolák érte. Én nagyon hálás vagyok ezért a pedagógustársadalomnak, hogy megértették, mennyire fontos és mennyire szükséges ez, hogy a gyerekekkel együtt el tudjuk ezt végezni.

Jelentem azt is a bizottságnak, hogy szeretnénk ezt a programot bővíteni, hiszen meg kell tanítani a gyerekeket arra, hogyan lehet a talajt védeni, azaz hogyan tudjuk lehetővé tenni, hogy a komposztálás ismerete, gyakorlata minél sokrétűbben a gyerekek között megismerhető, használható, alkalmazható legyen. Tehát a következő eleme az iskolakertfejlesztési programunknak majd a komposztálás lesz, hiszen a talajvédelem, a szerves hulladék kezelésének, hasznosításának a kérdésköre mind-mind hozzátartozik ahhoz, hogy a környezet iránt felelősséggel bíró gyerekeket tudjunk nevelni a jövő számára.

Ehhez tartozik természetesen a kisebbek számára a zöldségtudatprogram és ehhez tartozik az „örökös zöldségtudat” minősítő cím is, mert bizony, lelkes óvónők - a szülőkkel összefogva - nagyon csodás programokat tudnak csinálni, hiszen ha ismerjük ezt a 0-3 éves korosztályt, ahogy rácsodálkoznak a világra, kerek szemmel megnézik azt, hogy mi is tud lenni az ő kezük által létrehozott munka után, annak mi az eredménye, az egy fantasztikus siker, és abszolút megváltoztatja a gyerekek gondolkodását, a világhoz való hozzáférést egy-egy ilyen élmény.

Azért is tartjuk ezt fontosnak, megmondom őszintén, mert a gyerekeket számos hatás éri. Például az a hatás, hogy a gyereknek azzal kell szembesülnie, hogy hús úgy kerülhet a tányérjára, hogy bizony, azért egy állatot le kell vágni; hogy ez egy természetes folyamat, hogy vannak állatok, amelyek azért jönnek a világra, mert ők táplálékforrással szolgálnak az embernek. Az embernek kötelessége az állatokat a lehető legjobb körülmények között tartani, a legjobb bánásmódot és ellátási módot biztosítani számukra, de nem lehet elmenni amellett, hogy a haszonállatok egészen másért vannak a világon, mint a társ- vagy a hobbiállatok. És itt különbséget kell tudni tenni a gyermekeknek, és ez nagyon fontos nevelési kérdés, mert annyira elszakad a természettől a felnövekvő generáció, hogy nagyon súlyos kihívásokkal nézünk majd szembe a jövőben, ha nem figyelünk oda az ő taníttatásukra, nevelésükre, hogy példákat, való világot láthassanak a környezetükben.

Szóltam arról, hogy arra az éghajlatváltozásra, aminek nap mint nap tanúi, akár elszenvedői vagyunk, nekünk megfelelő válaszokat kell adni. Az Agrárminisztériumnak a válasza erre az, hogy elindítottuk Magyarország Országfásítási Programját. Ez az egyik legnagyobb ilyen program, ami elindult. Az a célunk, hogy több síkon tudjuk ezt a fásítást, az erdőterületek nagyságát növelni. Hadd kezdjem ezeket a síkokat. Az első: természetesen nem megkerülhető az állami erdők, erdészeti szakmai munkája, az ő telepítési munkájuk.

Nem megkerülhető a magánerdő-tulajdonosok munkája, hiszen több mint egymillió hektárnyi erdő a magánerdő-gazdálkodók kezében van.

Olyan programot dolgoztunk ki a vidékfejlesztési program megváltoztatásával, ami azt segíti elő, hogy hogyan lesz érdemes és hogyan tudjuk ösztönözni a gazdákat arra, hogy minél nagyobb erdőt telepítsenek, minél nagyobb területeken; hogy azokon a gyenge termőképességű talajokon, ahol nem érdemes növénytermesztéssel foglalkozni, vagy csak úgy érdemes, hogy az európai uniós támogatással éppen hogy kompenzálja a veszteségeit, akkor inkább ültessen erdőt, mert ezzel sokkal nagyobb haszonra tud szert tenni.

Megemeltük a támogatást mintegy 80, illetve 130 százalékkal. Mit jelent ez? Azt jelenti, hogy egy hektár tölgy, bükk ültetéséhez ezentúl nem 3 millió forintot adunk, hanem 5 millió forintot. Akác- vagy nyaras ültetvényhez nem 1,2-1,3 millió forintot adunk, hanem 3 millió forintot adunk ezentúl hektáronként azért, hogy az emberek elültessék ezt.

A fenntartási költségekhez is hozzájárulunk, hiszen eddig különböző időszakokra fizettünk, most egységesen minden erdőtelepítés után 12 esztendeig fogjuk fizetni a megemelt támogatási díjat. Eddig 137 eurót fizettünk, azt hiszem, most pedig 437 eurót fogunk fizetni hektáronként egy-egy ilyen ültetvény után. Tehát pontosan azért, hogy a magángazdálkodót ösztönözzük arra, hogy azon területeken, ami jelenleg nem erdő, de gazdaságtalan rajta a művelés, oda erdőt telepítsenek. Bevallom, az is a célunk, hogy az olyan korszerűtlen gyümölcsültetvények helyett is, amelyek nem tudják a gazdának a megfelelő hozamot biztosítani, inkább telepítsenek erdőt, mert azzal sokkal nagyobb szolgálatot és sokkal nagyobb lehetőségeket tudnak biztosítani.

Kiterjesztjük az erdőtelepítést az önkormányzatok felé is. Lehetővé kell tennünk azt, hogy önkormányzataink terei, parkjai, útjai megfelelő minőségű, odaillő fával, fasorokkal legyenek beültetve.

Azt is látjuk, hogy ez nem lehet csak állami privilégium, nem lehet csak a magánerdőgazdák feladata ennek a létesítése, hiszen ezt meg is kell őrizni, fenn is kell tartani, ápolni, gondozni kell. Ezért hívjuk szövetségbe a fiatalokat, hiszen mégiscsak az ő jövőjükéről beszélünk. Hívjuk a társadalmi és civil szervezeteket is, hogy működjünk együtt, ültessük együtt közösen, küzdjünk együtt, tegyünk együtt az éghajlatváltozás ellen, mert így, közösen végezve nagy sikert tudunk elérni. Ezért az útszéli fásításokat, parkok és terek fásítását különböző társadalmi akciókhoz kötve, születendő gyermekhez és lehetne sorolni ezeket az akciókat, mind-mind kiemelten támogatjuk. Ahhoz, hogy a megfelelő fákat tudjuk biztosítani, az utánpótlást, ezért csemetekertprogramot is indítunk, amellyel megfelelő famennyiséget tudunk az ültetni szándékozók számára biztosítani.

És akkor megyünk tovább, mert nagyon fontos része a magyar kultúrtájnak az allék kérdése, azaz a fasorok, a két települést összekötő út melletti fasorok kérdése, amely természetesen tájjelzőként is szerepel, illetve a cellulózipar kiszolgálását is nagy mértékben elő tudja segíteni. Tehát ez szerintem egy nagyon fontos dolog.

És akkor megyünk tovább: a barnamezős területekre is szeretnénk kiterjeszteni, tehát olyan iparilag elhanyagolt területre, amely fontos, ott is erdőt telepítünk.

A kármentesítendő területekre is szeretnénk fát ültetni, pontosan azért, hogy mérsékeljük a tájban lévő környezeti károkat.

ELNÖK: Miniszter úr, csak jelezni szeretném, hogy még egy-két perc maradt. Köszönöm.

DR. NAGY ISTVÁN agrárminiszter: Igyekszem. Majd biztosan kérdezik: állatvédelmi feladatok, ami szintén hozzánk tartozik, és társadalmilag nagyon érzékeny szempont. Szeretném jelezni, hogy idén már 70 millió forintot állítottunk be pályázati forrásként, és emellett még újabb százmillió forintot fordítunk állatmenhelyeket működtető civil szervezeteknek kiírt, ebek ivartalanítására szolgáló pályázatokra, illetve arra, hogy menhelyek felújítását tudjuk végezni ebben a kérdésben.

Csak felsorolásszerűen szeretném elmondani, hogy nagyon komoly kihívásokra adtunk szerintem helyes választ akkor, amikor leállítottuk a Csarna-völgyi kisvasút építését; amikor nem támogattuk azt, hogy delfinárium épüljön; és, bevallom, nem támogatjuk azt sem, hogy cirkuszi vadállatok legyenek, és hogy Európa kiöregedő oroszlánjainak, tigriseinek mi legyünk a lerakata, és aztán nekünk kelljen őket tovább tartani.

Fontos civil kezdeményezés a haszonállatmenhely kialakításának az igénye Magyarországon. Jelentem, hogy ebben is előrelépés van, hiszen Üllőn egy ilyen menhely kialakítása zajlik, ahol az Állatorvostudományi Egyetemnek van egyébként egy bemutató gazdasága, ott alakítunk ki egy menhelyet, hiszen ott megfelelő szakemberek vannak. Ezen haszonállatokat, amikor begyűjtik, leromlott állapotban vannak, rossz egészségügyi állapotban vannak, tehát ott az állatorvos-hallgatók szakértelme kifejezetten fontos számunkra.

Egy szó, mint száz, befejezésül: azt hiszem, az elmondottak igazolják azt, hogy valóban, az Agrárminisztérium hangsúlyosan egy zöldminisztérium. Minden intézkedésünk azt irányozza elő, hogyan tudunk egy fenntartható, környezetbarát gazdálkodási móddal olyan tevékenységet folytatni, úgy koordinálni a gazdák tevékenységét, hogy egy élhető világot, egy szebb jövőt tudjunk teremteni. Köszönöm szépen a figyelmet.

Kérdések, hozzászólások, vélemények

ELNÖK: Köszönöm szépen a tájékoztatót, miniszter úr. Első körben szeretném megkérdezni a bizottság tagjait, hogy ki kíván hozzászólni, véleményt formálni. *(Jelzésre:)* Parancsoljon, Nunkovics Tibor alelnök úr!

NUNKOVICS TIBOR (Jobbik), a bizottság alelnöke: Köszönöm a szót, elnök asszony. Üdvözlöm miniszter urat és a kíséretét. Nagyon sok dolgot örömmel hallottam az intézményi rendszerrel és a GMO-védelemmel kapcsolatban is. Annyit azért tegyünk hozzá az intézmények összevonásához, hogy itt azért, gondolom, a szakemberhiány is közrejátszott ezeknél az eseményeknél, valószínűleg, ha tényleg megbecsülik a génbankokat, illetve az ezzel foglalkozókat, akkor a fizetésükben ez meg kellene hogy nyilvánuljon, és valószínűleg nem hagynák el ennyien ezt a területet, olyan emberek, akik nagyon fontos munkát végeznek a vetőmagok területén is egyébként. Remélem, hogy ez tervben van, mert ahogy a miniszter úr is elmondta, ez valóban egy igen fontos terület a jövőre vonatkozóan.

A GMO-kra említette a semlegességet, és ezt már évek óta tudjuk, a kormány hangsúlyozza, hogy a GMO-mentességre törekszik. Azt gondolom, hogy ez egy nagyon fontos dolog, és ebben szerintem minden párt támogatását élvezzi a kormány. De szeretném megkérdezni, hogy mi a helyzet a

génszerkesztéssel, ami azért egy másfajta eljárás, és nem vehető a génmódosítás alá, de tudjuk, hogy vannak olyan csoportok, amelyek szeretnék a kettőt összevonva, együtt kezelni.

A glifozátról sajnos nem esett szó, pedig egy nagyon fontos dolog. És nem csak az ön egyik szakterülete, a méhek és méhészet - tudjuk, hogy milyen fontos szerepük van ezeknek az állatoknak az élővilágban és az élelmiszer-előállításban is, és a növényvédelemben is egyre fontosabb. Úgy tudom, van egy Európai Unión belüli, négy országot magában foglaló kezdeményezés, amely a glifozát hatásait vizsgálja, és ezt 2022-ig kell megtenni, ha minden igaz. Szeretném tudni, hogy erről mit lehet pontosabban tudni.

Említette az érdekszövetségeket és ezeknek az erősítését; azt gondolom, egy erősebb szövetkezeti rendszerrel ezt meg is lehetne oldani. Tudjuk, hogy a húszas években a dánok voltak azok, akik minket tekintettek mintának, most ez a helyzet megfordult: jó lenne, ha mi tekintenénk a dánokat mintának ebben a tekintetben, és akkor környezetvédelem és fenntartható fejlődés szempontjából is sok mindenben előrehaladhatnánk. Például mostanában elég sokszor halljuk meg használgák a szakemberek, hogy az élelmiszerláncnál a 100 kilométeres táv esetében a legkisebb az ökológiai lábnyom, és egy erős szövetkezeti rendszer ezt erősíteni tudja, mindamelllett, hogy a hazai termékek fogyasztását is erősítheti. Ehhez kapcsolódóan az lenne a kérdésem, hogy a slow food kistermeléssel kapcsolatban mi a tárcza álláspontja. Hogyan kívánják ezt erősíteni vagy éppen reklámozni, népszerűsíteni?

A lakossági fűtés is szóba került. Itt szerintem a legnagyobb probléma az, hogy vannak olyan emberek, akiknek nincs pénzük a megfelelő tűzifára, vagy nincs pénzük arra, hogy átálljanak gázfűtésre. Azt gondolom, egyrészt a szociális tűzifa rendszerét kéne most már tényleg úgy kialakítani - ha már ezt köztudatba hozta a kormány -, hogy ez rendesen működjön, mert a kezdeményezés jó és támogatható, de sajnos a gyakorlati megvalósulása nagyon komoly hiányosságokat hagy maga után. Másrészt pedig az alternatív fűtési technológiákat is támogatni kellene. Az a baj, hogy a Fidesz-kormánytól az elmúlt kilenc évben abszolút nem ezt tapasztaltuk, hogy bármilyen alternatív energia felhasználására törekedne.

A klímaváltozással kapcsolatban. Szerintem ön az egyetlen fideszes politikus vagy kormánytag, aki elismerte nemrég egy beszédében, aminek én nagyon örülök (*Schmuck Erzsébet: A miniszterelnök is elismerte!*), és szeretném, ha ismertetné, hogy ennek a hatásait a gazdákkal hogyan kívánják ismertetni. Ön is mondta, hogy egy bizonyos szintű átállásra lesz majd szükség ebben a kényszerhelyzetben, amiből nekünk jól kell tudnunk majd kijönni más hasonló klímájú országokkal szemben, és piaci előnyöket kell nekünk kiharcolnunk.

Ehhez kapcsolódóan pedig egy nagyon fontos dolog az öntözéses földművelés növelése. Már évek óta halljuk a kormányzat részéről, hogy ez egy nagyon fontos dolog, bele kell állni, csinálni kell. Ha jól tudom, miniszter úr a kinevezése után a vízügyi hivatalokat - vagy nem tudom a pontos megnevezését ezeknek, akik foglalkoznának ezzel, de azóta nem hallottunk erről. Hogy áll most ezeknek a helyzete? Köszönöm.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Akkor kérdezem, hogy ki kíván még hozzászólni a bizottság részéről. (*Jelzésre:*) Hajdu képviselőtársam!

HAJDU LÁSZLÓ (DK): Tisztelt Bizottság! Tisztelt Miniszter Úr! Azt gondolom, a miniszter úr ágazati beszámolója tartalmas volt, de azt is hozzá tudom tenni, hogy anno, amikor a meghallgatás volt, elég erőteljesen a „szeretnék”, „lesz”, „tervezzük” és „készül” fő szavak jöttek elő, és most is ezek jöttek elő. Ezek azért még mindig „tervezzük” és „készülnek”, de pár konkrét dolog a beszámolóból természetesen igazolta, hogy történtek dolgok. Így a beszámolót egy kerek egésznek tartom és egy egész komoly leltárnak, amelyből nem látom visszatükröződni az állami költségvetésnek azokat a forrásait, amelyekből ezek megvalósíthatók. Az egyik megjegyzésem tehát arra vonatkozik, hogy nem látom a költségvetésben annak a helyét igazán, vagy olyan mértékben szét van aprózva, hogy nem lehet összerakni, mi is a környezetvédelemnek a költségvetése az állami kasszában.

A másik, amit meg szeretnék említeni a környezetvédelem, általában a természetvédelem vagy az ökoszemlélet vonatkozásában, az az, hogy az agrárminiszter az egész környezetvédelem felelősségét szinte a nyakába véve számolt be a magyar környezetvédelmi állapotokról, ugyanakkor itt ágazatközi feladat nagyon sok megjelenik. Arról nem tetszett említést tenni, hogyan zajlik, mondjuk, a vízgazdálkodási ágazat, az kihez tartozik, és hogyan van a környezet-egészségügyi ágazattal való összehangoltság. Tehát ökoszemléletben a különböző ágazatok között ezek a feladatok - hiszen nincs olyan ember, nincs olyan állampolgár, nincs olyan háztartás és nincs olyan minisztérium sem, akinek nincsen valamilyen környezetvédelmi feladata - hogyan vannak összehangolva? Tehát egy ilyen primátusa van a miniszter úrnak, ami alapján ezeket a különböző összehangolásokat megteszi, hogy ezt végül is ökoszemléletté lehessen minősíteni a gyakorlatban is? Ez hogyan zajlik? Ezt szintén kérdezhetném is a megjegyzésem mellett.

Azért is, mert mi itt a legutóbbi bizottsági ülésen egy indítvánnyal szerettünk volna élni, a vízvédelem, a vízgazdálkodás tekintetében egy képviselői önálló indítványt terjesztett ide be az egyik képviselőcsoport, és ezen az ágazat nem is jelent meg. Ez szokatlan számomra, mert a Környezetvédelmi bizottságban számos ciklusban vettem részt, és amikor képviselői önálló indítvány érkezett, akkor arra az ágazat minimum elküldte a felügyeletet gyakorló főosztályvezetőt, és ő elmondta, hogy a miniszter úr támogatja vagy nem támogatja. Ezen nagyon fontos, egyébként rendkívül fontos témát érintő képviselői önálló törvénymódosító indítványnál a minisztérium nem jelent meg, ez meglepetés volt számomra. Úgyhogy így mi egymás között magunk eldöntöttük, hogy nem támogatjuk, de hogy az ágazatnak mi volt a véleménye, az nem derült ki. Tehát nem képviseltette magát a minisztérium, és itt konkrétan az Agrárminisztériumra gondolok, legalábbis ez a vízvédelem, vízgazdálkodás témakörét érintette komplexen. Hogy ez kihez tartozik, azt mint a bizottság tagja pontosan talán nem is tudom megállapítani.

Még egyet szeretnék megemlíteni - nem tudom, hány percem van, de nem szeretném kimeríteni teljesen -, azt, hogy az igazgatás, a hatósági munka területe, úgy gondolom, nem olyan szép, mint ahogy elhangzott. A parlamentben elhangzott például, hogy a külföldről, Horvátországból és Szlovéniából érkező tömegnyi kezeletlen és ellenőrizetlen, minősítéssel nem rendelkező szennyvíziszapnak a Magyarországra történő tömeges behordása ügyében sem a tárca, sem a kormány, sem a kormányhivatal, nincs olyan hatóság, aki egy ilyen két cég között kötött szerződést meg tudna állítani, hogy ne itt Magyarországon helyezzenek el olyan szennyvíziszapot, ami ötven év

múlva is ott lesz a nyakunkon, hiszen a szennyvíziszap nem szívódik fel, nem tűnik el, az egy sűrített mérég, amit kiszednek a szennyvízből, az a mérég mindig megmarad egy csomóban. Ennek a rekultiválása egyszer majd a mi feladatunk lesz, akár tíz, akár ötven év múlva, hiszen a szennyvíziszapnak épp az a tulajdonsága, hogy kiszedik a vízből a szennyezést, és az a szennyezés ott sűrítve valahova egy bányába le van most nekünk rakva, a horvátok átpasszolták ide ezt a problémát. Tehát ennek nem látjuk a kezelését. *(Szászfalvi László távozik az ülésről.)*

És ugyanez a helyzet a hulladékgazdálkodásban is. Itt is úgy érzem, hogy kilúgozott hatóságok vannak, akik nem tudnak intézkedni vagy éveken nem tudnak intézkedni, nincs az az érdekcsoport, akivel szembe mernének menni, nem tudja az ember, hogyan fogalmazza meg.

Végezetül még egy megjegyzést szeretnék tenni, a beszámoló kerekességét elismerve: a civil mozgalmakról, legalábbis az én általam itt a fővárosban ismert civil szervezetekről, akik sokat tesznek a környezetvédelemért, a természetvédelemért, az ökoszemléletért és minden egyébért, ami itt a beszámolóban is elhangzott, nem túl sok hangzott el; hogy a civil szervezetekre mennyire támaszkodnak, és a civil szervezetek milyen szerepet játszanak a kormánystratégiákban, akár az előkészítésben, akár a végrehajtásban, akár csak azzal az önkéntes kapacitással, amivel rendelkeznek, azoknak a társadalom számára történő irányított felhasználása tekintetében. A magam részéről ennyit szerettem volna mondani. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Kérdezem, hogy ki kíván még szólani. *(Nem érkezik jelzés.)* Akkor én magam szeretnék, és átadom az elnöklést Bencsik alelnök úrnak.

(Az ülés vezetését Bencsik János, a bizottság alelnöke veszi át.)

BENCSIK JÁNOS (Fidesz), a bizottság alelnöke, a továbbiakban ELNÖK: Elnök asszonyé a szólás lehetősége.

SCHMUCK ERZSÉBET (LMP): Köszönöm szépen. Én magam is megköszönöm miniszter úrnak az átfogó tájékoztatását. Gondolom, miniszter úr nem lepődik meg azon, ha azt mondom, hogy az LMP a kezdetektől fogva az önálló környezetvédelmi és természetvédelmi minisztériumot szerette volna megtartani, és hogy folyamatosan kiálltunk és kiállunk emellett, hogy a környezet- és természetvédelem ügyének önálló minisztériumra lenne szüksége. És ez nem azt jelenti, hogy önök az Agrárminisztériumban rossz gazdái ennek a területnek, csak egészen más az érdekérvényesítési lehetősége és a súlya egy ilyen kérdéskörnek, ha önálló tárca keretében próbálkoznak, illetve tesznek lépéseket a helyzet javítása érdekében.

Én magam is úgy élem meg, hogy ez az elmúlt időszak a környezetügyet eléggé maga alá gyűrte, és gyakorlatilag egymáshoz tartozó területek kerültek különböző tárcákhoz, amelyek korábban együtt voltak. Azt látjuk az éghajlatváltozási kérdéskörnél is, hogy az éghajlatváltozás a környezeti folyamatoktól elválaszthatatlan, és mégsem az Agrárminisztérium feladatkörébe tartozik. És szeretném megemlíteni itt a fenntarthatóság ügyét is, amelynek korábban a gazdája volt a környezetügyi minisztérium, most átkerült - vagy már nem is tudom, hogy hol van - az Innovációs és

Technológiai Minisztériumba, ahol volt egy ilyen nevezetű államtitkárság. Ha jól tudom, ennek az államtitkárságnak a neve biztosan megszűnt, hogy maga az államtitkárság fennmarad vagy sem, azt nem tudom, de ez mindenképpen jelzi azt, hogy a fenntartható ügynek, a fenntartható fejlődésnek, fenntarthatóságnak nincs igazán gazdája. Mindezek azért azt is mutatják, hogy a fenntartható természetierőforrás-gazdálkodás kívánatos irányától inkább távolodunk, mint közeledünk. Mindezt elmondtam úgy, hogy annak tudatában vagyok, hogy a minisztériumban dolgozó szakemberek mind a környezetvédelmi, mind a természetvédelmi vonalon óriási munkát végeznek, hogy tegyenek azért, hogy valóban olyan jogszabályok szülessenek, vagy úgy hajtsuk végre a létező jogszabályokat, hogy a környezet állapota javuljon, vagy hogy a természetvédelem állapota ne romoljon. Tehát ezt előrebozsátom, hogy ennek a tudatában vagyunk, csak összességében az egész kormányzatban ennek az ügynek a helye talán kicsit alul szerepel akkor, amikor tudjuk, hogy végül is a környezetügy egyre jobban értékelődik fel, és az éghajlatváltozással kapcsolatban is egyre komolyabb problémák vannak.

Engedje meg, miniszter úr, hogy én is néhány kérdést feltegyek önnek. Szeretném megkérdezni - bár nem tudom, hogy erre tud-e majd őszintén válaszolni, vagy nem (*Derültség.*) -, a vizek egymástól elválaszthatatlan kérdése, a mennyiségi és a minőségi kérdés, ami most két különböző tárcánál van, és az is, hogy az éghajlatváltozás most igazából az Innovációs Minisztérium hatáskörébe tartozik, vagy hogy a hulladékgazdálkodás is elkerült az ön tárcájától, hogyan értékeli ezt a helyzetet, lehet-e lépéseket tenni, hogy ami jobban összetartozik, azok jobban egymás mellé kerüljenek, vagy ez így fog maradni.

Érdekelne az is, hogy látja miniszter úr, hogyha 2010-hez képest nézzük, biztos, hogy lényegesen kisebb a létszáma mind a környezetüggyel, mind a természetvédelemmel foglalkozó területnek, lehetne-e az elkövetkezendő időszakban létszámban megerősíteni ezt a területet?

Szeretném megkérdezni azt is, van ez az országos környezeti kármentesítési program, aminek persze tudjuk, hogy óriási költségvonzata van, és biztos, hogy nem lehet egy-két-három éven belül megoldani, de hogy születik-e valami olyan program, lépés, például már a következő évi költségvetésnél van-e arra mód, hogy erre összegeket, pénzeket, forrásokat betervezni, hogy egy kicsit jobb ütemben haladjon ez az ügy. És ugyanezt a kérdést teszem fel az azbesztmentesítéssel kapcsolatban is, ami azért elég sok területen komoly probléma, egészségügyi probléma.

A faültetési program, aminek természetesen mi nagyon örülünk, hogy nőni fog a zöldfelület aránya, de ehhez kapcsolódóan, egy picit ennek a másik fele, szeretném megkérdezni, hogy mi a tárca koncepciója a magyar erdők ökológiai és egészségi állapotának a javítási lehetőségeiről. Éppen az önök jelentései festenek erről eléggé aggasztó képet.

Egy kicsit közelebb az agrárügyekhez, és kapcsolódva az éghajlatváltozás kérdésköréhez is szeretném megkérdezni azt is, hogy milyen intézkedéseket terveznek a talajmegújító, talajtakarásos gazdálkodás elterjesztése érdekében. Teszem ezt azért, mert az IPCC-nek nem olyan nagyon régen jelent meg ez a speciális jelentése, amelyben felhívta a figyelmet a szántásos gazdálkodás nem annyira környezetbarát voltára az éghajlatváltozáshoz kapcsolódóan.

Ugyancsak az agrártámogatásokhoz kapcsolódva: most tart az EU új pénzügyi időszakára szóló agrártámogatások rendszerének a kialakítása, a

magyar kormány ebben milyen álláspontot képvisel? Különösen a KAP zöldítése érdekében.

Még egy utolsó kérdés - kapcsolódik ahhoz, amit Hajdu képviselő úr is feltett -: a civil szervezetek támogatottsága, és hogy várható-e esetleg egy erőteljesebb támogatás, mert amit az utóbbi időben a zöld civil szervezetek kaptak, az messze-messze alulmarad attól, mint amikor - és megint csak Turi-Kovács Béla úr idejére szeretnék emlékeztetni - a sokszorosa, de minimum tízszeres összegben részesültek a zöld civil szervezetek. Itt az állami feladatok átvállalásával összefüggésben esetleg lehet-e nagyobb támogatásokra számítani?

Köszönöm szépen, és majd várom én is a megtisztelő választát.

ELNÖK: Szeretném megkérdezni, hogy kíván-e még valaki kérdést feltenni, illetve hozzászólni az eddig elhangzottakhoz. *(Jelzésre:)* Turi-Kovács Béla alelnök úré a szó.

DR. TURI-KOVÁCS BÉLA (Fidesz), a bizottság alelnöke: Köszönöm a szót. Örömmel hallgattam miniszter úr előadásában azt a részt, ahol kiemelte az oktatás fontosságát. Szorosan együtt lehet értékelni ezt a miniszteri nyilatkozatot annak a szövetségnek az említésével, amit a gazdálkodók és a természetvédelem között mondott. Én most azért kérem szót, mert minden alkalommal szót kérek - nem is tudom, hús éve talán -, hogy a mezőgazdaság ismereteinek oktatása valamilyen módon az oktatási rendszerbe bekerüljön. Ezt minden kormánynál, minden alkalommal, minden módon kezdeményeztem, de az oktatási tárcák mindeddig elzárkóztak ennek a lehetőségétől. Ezért én miniszter úréknak azt a kezdeményezését, amit már elindítottak, nagyon fontosnak, azt kell mondanom, hogy szinte áttörő jellegűnek tartok. Folytatni kell.

(Schmuck Erzsébet, a bizottság elnöke átveszi az ülés vezetését.)

És folytatni kell azt is - ebben kérem a segítségét a tárcának -, hogy megértessük, ez a szövetség csak akkor működik, ha van alkalmas utánpótlás. És ez az alkalmas utánpótlás csak a neveléssel jöhet létre, az oktatással jöhet létre. Ezt meg kell tudni teremteni, különben önmagunk körül forgunk hosszú-hosszú évtizedeken keresztül.

És még egy utolsó szempont: én azt gondolom, hogy a tárca a legteljesebb mértékben igyekszik eleget tenni annak, hogy egyszerre legyen az agrárium érdekképviselője, annak az irányítója és a környezet- és természetvédelemnek is néha az apostola is. Én azt kérem, hogy ezt az egységet próbálják a következőkben is folytatni. Én nem látom a hiányát annak, ha ez a tárca így folytatja a működést, akkor ne tudná ellátni a kellő módon és megfelelően és a környezet- és természetvédelem feladatait is. Erre alkalmas, és a meggyőződésem szerint a jövőben is el tudja látni. Köszönöm.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Kíván még hozzászólni valaki? *(Senki sem jelentkezik.)* Ha nem, akkor megköszönöm, és átadom miniszter úrnak a szót a válaszadásra. Köszönöm.

Dr. Nagy István reagálása

DR. NAGY ISTVÁN agrárminiszter: Köszönöm szépen, elnök asszony. Hadd kezdjem akkor a felszólalások sorrendjében, Nunkovics Tibornak válaszolnék először.

Az intézmény-összevonások kérdésénél fontos a hatékonyság, és itt nyilván személyi alkalmasságok, vezetői attitűdök és irányítási módszerek kérdése is az, hogy hogyan kívánunk együtt dolgozni. A NöDiK-nél nagyon jó példát láttunk: azt láttuk, hogy addig, amíg a NöDiK nagyon jól halad, a haszonállat-génmegőrzőnél bizony voltak elmaradások. Azt szeretnénk, hogy a kettő együtt integráltan egy egészen új szakmai szintre és színvonalra tudjon lépni. Egyébként fizetésemelés volt a kollégák körében, és létszámcsökkentés, elbocsátás pedig nem. Tehát ezzel is szeretném jelezni azt, hogy mennyire fontos háttérintézményünkről van szó, azt kell mondjam, az egyik olyan kincsesbányánkról, amelyre építeni akarunk a jövőben feltétlenül.

A GMO-mentesség érték, magam is azt vallom, értéknek tekintem, és örülök annak, hogy Magyarország ezen az úton jár, és megteszek magam is mindent azért, hogy továbbra is ezen az úton járjon. A génszerkesztés kérdése meg abban a pillanatban eldőlt, amikor az Európai Bíróság állást foglalt: génmódosított termékeknek és élőlényeknek tekinti őket, innentől kezdve a GMO-törvény vonatkozik rájuk nálunk is, tehát semmilyen apelláta ezzel kapcsolatosan nincs. Mi is úgy tekintünk rá mint GMO-s termék, nincs kivétel, nem lehet semmilyen egyéb úton haladni, hiszen erről döntés van.

A glifozát kérdése óriási társadalmi hullámokat vet és érdekeket érint. Büszkén mondhatom azt önöknek, hogy Franciaország, Hollandia, Svédország és Magyarország közösen vizsgálja a glifozát hatásait, és 2022-ig tesz javaslatot arra, hogy a továbbiakban mi az a kötelező álláspont, amit minden tagországnak be kell tartani. Én ilyenkor, amikor ilyen viták vannak, nem tudok másra hagyatkozni, csak a tudományra, mert az az a szilárd bázis, amelyen muszáj állunk. Azt remélem, egyértelmű állásfoglalás születik arról, hogy hogyan kell viszonyulnunk 2022 után a glifozáthoz.

Csak jelzésértékűen szeretném mondani: amióta elfoglaltam a miniszteri széket, neonikotinoid nem került a magyar talajba, tehát be lett tiltva, semmilyen csávázószerként neonikotinoidokat nem használhat Magyarország. Ezzel is szolgáljuk a méhek, illetve a vadon élő beporzók létét, szükségletét.

Ha már a méheknél tartunk - csak nincs az embernek ideje, hogy mindegyik kérdéskört kibontsa, és számomra a méhészet mindig veszélyes, mert ez a hazai pálya -, nagyon fontos, hogy kimondjuk és felismerjük a következőt: piaci alapon nem fog tudni fennmaradni a méhészet. Mivel az Európai Unió óriási mézimportra szorul, ezért mindig érdeke lesz, hogy olcsó távol-keleti műmézből elégítse ki az igényeit. Ehhez az európai méz és többek között a magyar méz is mindig csak keverőmézként, állagjavító hatású mézként fog szerepet vállalni, így nem lesz piacképes, jövedelemképes a magyarországi méhészet sem. Ezért muszáj, hogy támogatásokat adjunk beporzás címén, ökológiai fenntartás biztosítása címén.

Így tavaly bevezettük a méhcsaládonkénti 500 forintot, idén már 1000 forintot adunk minden egyes méhcsalád után, és kezdeményezi Magyarország az Európai Unióban, hogy ahogy termeléshez kötött egyéb támogatások vannak, méhcsaládhoz kötött támogatást biztosítson az Európai Unió minden európai uniós méhcsalád számára ahhoz, hogy az ökológiai

egyensúlyt fenn tudjuk tartani, azaz a beporzást el tudják végezni. Ez az a kétféle támogatás, amivel azt reméljük, elérjük, hogy a méheket továbbra is tarthassák az emberek, hiszen egy előregedő ágazatról beszélünk, és ha ennek a jövedelmi viszonyai ilyenek maradnak, mint most, akkor a fiatalok nem fognak a nagyapáik nyomába lépni, és ez bizony komoly problémát okoz.

Amivel még tudjuk segíteni a méhészek tevékenységét, és ezért is izgalmas az, amikor egy minisztérium alatt van: kezdeményeztük a növényvédelmi szakembereknél az elektronikus permetezési napló vagy növényvédelmi napló bevezetését, azaz hogy valós időben tudjuk nyomon követni a különböző szerhasználatokat. Kezdeményeztük emellett azt, hogy nem elég csak azt kimondani egy vegyszerről, hogy az a méhek számára mennyire veszélyes, hanem vizsgálni kell azt is, hogy a szerek kombinálódó képessége, additív képessége milyen hatással van a méhek számára. Azaz lehet, hogy két semleges egyébként önmagában a méhek letális dózisa alatt van, de együtt használva, együtt kijuttatva pedig letálisként használható, és ez máris komoly veszély. Ezt is vizsgáljuk, tehát ez egy új dimenzió a méhek védelme érdekében.

A szövetkezés kérdése - teljességgel egyetérték. Támogattuk is, több olyan termelői együttműködés létrejöttét segítettük az elmúlt esztendőben a minisztériumon belül, ami pontosan a termelők védelmét, biztos piacra jutását és kiszámíthatóságát, versenyképességét segítette. Való igaz kérdés, hogy Magyarországon a szövetkezés mint maga a szó negatív tartalommal bír, és sajnos a rendszerváltás után is történtek olyan események, amelyek nagyon sok család tönkretételével jártak együtt, mert a vadkapitalizmus bizony olyan haramiákat is engedett a piacra, akik nagyon sok család életét tönkretették. Ezért az együttműködés nehéz, de azt mondom, az új generációnak, a mostani generáció után következőnek létkérdés: ha sikeres akar lenni, akkor össze kell fogni, és együtt kell tudni működni.

Teljességgel egyetérték szintén az élelmiszerlánc kérdéskörének felvetésével, a 100 kilométeres körrel, mert így tudjuk magunkat is megvédeni, és így tudunk nagyon sok jót tenni. Pontosán ezért is végtelenül fontos az, hogy hogyan állunk egyébként a nagy szabadkereskedelmi egyezményekhez, azoknak milyen ökológiai lábnyoma van. Érdekes lenne az Európai Unió érzékenysége környezeti kérdésekben, különböző mozgalmakban, és hogy egyébként pedig mennyire pártolják a szabadkereskedelmi egyezményeket. Tehát erről mindannyiunknak megvan a magunk véleménye, azt hiszem, erről külön vitát mi együtt, egymással nem kell hogy folytassunk.

A kistermelés kérdése. A kertek megművelése egy olyan lehetőség, úgy szoktam mindig fogalmazni, ami a magyar agrárium, mezőgazdaság, de nyugodtan fogalmazhatok így, az életünk rejtett erőforrása. Óriási sikernek tekintem azt, hogy ezek az iskolakertprogramok elindultak, a különböző gyümölcsészetek elindultak, hogy meg tudjuk menteni az őshonos gyümölcsfákat. Őszintén mondom: minden támogatást biztosítunk mindenkinek, aki ilyenre adja a fejét, mert létkérdés, hogy a kertek megművelve legyenek. Egyrészt a szociális helyzeten segít, és olyan kikapcsolódást, rekreációt nyújt az embernek, amire szüksége van, hogy elfáradjon, és hogy hasznos tevékenységet folytasson, másrészt legyünk őszinték, a legegészségesebb élelmiszert tudja saját magának nyújtani, ami nem megspórolható semmin sem.

Látok trendváltozást, látok irányváltást, a magyar gasztronómia megújulása hozza magával azokat a különlegességeket, amelyeket kiskertekben lehet tenni. Azt remélem, hogy a városiasodó ember is egyre inkább érzi azt, hogy mennyire szüksége van arra, hogy legyen egy kis zárt kertje, vagy legyen egy olyan kis közösségi kertje, ahol ezt a tevékenységet el tudja látni.

Köszönöm az elismerő mondatát arról, hogy mi hogyan gondolkodunk a környezetről, de tehetek máshogy? Egy tárcsa, amely felelősen képvisel egy olyan ágazatot, amely a leginkább mindennapos megtapasztalója mindannak a helyzetnek, ami a környezetünkben végbemegy, az pont az agrárium. Tehát ez a legtermészetesebb dolog, hogy felelősséggel tartozunk ennek a megváltozásáért és ennek a jobbá tételéért is. Ugyanakkor azt kell mondjam, hogy mi vagyunk a leginkább érdekelték is abban, hogy ezt a környezetet fenntartsuk és jobbá tudjuk tenni, hiszen minden tevékenységünk a környezetnek a leginkább kitett.

Ezért van az, és itt elnök asszonyhoz is átcsatolnék rögtön, hogy számos agrotechnikai eljárást vezetünk be: a szántás nélküli mezőgazdasági művelési ág, tehát a tarlóba vetés kérdése; a talajforgatás nélküli gazdálkodás kérdése, tehát a szén-dioxidot nem szabadítjuk fel, hanem kötjük a talajba. A Water & Soil technológia, tehát a vízőr-technológia bevezetése magyar szabadalom, 60 százalékkal több nedvességet megőriz a talajban. Nemzetközileg a green wall telepítésénél ezt a technológiát alkalmazzák, tehát méltán lehetünk rá büszkék. A szarvasmarhánál a klímavédő takarmány alkalmazása; ez egy olyan takarmánykiegészítő, amely a szarvasmarhák metánkibocsátását 70 százalékkal tudja csökkenteni. Ez mind-mind olyan technológiai eljárás, ami létkérdés, amire szükség van. A precíziós technológiák mind-mind a környezetünk iránti felelősséget mutatják, hiszen nem mindegy, hogy az egész hektárnyi területet permetezem, vagy műholdról megállapítom az elszíneződést, a drónokba beprogramozom azt a koordinátát, ahol a műhold alapján feltérképeztem, és csak a kiinduló gócpontot permetezem le. A drónok használatával egytizedére tudjuk mérsékelni a növényvédőszer kijuttatását a talajra, tehát sokkal jobban kíméljük a talajt. Egy talajszkenneléssel meg tudjuk állapítani a talaj tápanyagtartalmának meglétét, mire van szükség, milyen kiegészítésre. Ez a Liebig-féle elv, a legalacsonyabb dongának a kérdése, hogy nem egyszerre mindent adok komplexen, hanem csak azt, amire szükség van. Ahol cinkhiány van, oda cinket teszek, ahol kalcium kell, oda kalciumot, ahová nitrogén, akkor oda nitrogént teszek, de nem egy komplex, túladagolt műtrágyával nehezítem akár aztán a talaj víztartalmát vagy akár az elsavanyítását a talajnak, hanem céltudatosan tudom ezt tenni.

Ugyanez zajlik egyébként a takarmányozásban is: azt a régi elvet, hogy az emészthető nyers fehérjére alapoztuk a takarmányadagok összeállítását, el kell felejteni, aminosav-optimalizálásra kell alapoznunk a takarmány-összetételt. 20 százalékkal kevesebb fehérjével el tudjuk érni ugyanazt a termelési potenciált, mintha emészthető nyers fehérjét optimalizálunk. Tehát egészen változik a világ. Ha van valamikor a tudásnak óriási szerepe és jelentősége, akkor az pontosan most van, mert ezekre a kihívásokra csak a tudás segítségével tudunk választ adni.

Akkor, amikor azt mondjuk, hogy mekkora termésátlag van Magyarországon, meg kell nézni, mindig megfigyelve, mi a legkisebb, legnagyobb, hogy szór egy adott tájegységen belül. És ott rögtön látszik a tudás kérdése: ki használja fel az új kutatási eredményeket, ki használja föl az

új technológiákat, ki tud lépni benne, vagy ki csak a hagyományok alapján, a régi módszerekkel, sikerül, ahogy sikerül címmel dolgozik. Rögtön kitűnik a kettő között a különbség.

Hajdu képviselőtársamnak azt kell hogy mondjam, hogy a költségvetésben hol a helye, és egyébként is, a különböző ágazatok eltérő szerepe, hiszen valóban a vízgazdálkodás a Belügyminisztériumnál van, de ha érzékelik, akkor, jelentem, hogy július 1-jétől megalakult a Nemzeti Öntözési Központ. Tehát nagyon szépen kezdjük elválasztani a vízügyi mérnöki feladatot, ami a katasztrófavédelemhez tartozik és árvízvédelemhez tartozik és a mezőgazdasági öntözési célú vízfelhasználást, szépen kerekítjük ki és hozzuk oda, hogy gyakorlatorientált legyen, hogy mindegyik ágazat a maga érdekét tudja szolgálni.

Valóban, a hulladékgazdálkodás az ITM-hez került, abból a megfontolásból, mivel az ITM-nél van az innováció és a technológia és az iparfejlesztés kérdése, hogy az ottani szakemberek döntsék el, hogy a hulladékkezelést, -hasznosítást milyen formában kívánjuk a jövőben elvégezni. És ahogy ez a technológiaválasztás, ez a kérdés eldőlt, utána tud visszakerülni, hiszen akkor már valóban környezeti kérdés tud lenni. Ez az indoklása, hogy elkerült.

De hadd mondjak egy dolgot, amivel magamat is mindig erősíteni szoktam ezek miatt a kérdések miatt: hogy több minisztériumban vannak hasonló kérdések, azok azt segítik elő, hogy egy integrált szemlélet van. Én hadd feltételezzem azt, hogy ipart érintő döntések úgy születnek, hogy környezetvédelmi szemüvegen keresztül, hogy figyelembe veszik azokat a szempontokat, amit a környezet iránti aggodalom vagy a környezet iránti féltés táplál. Tehát ez az integrált szemlélet elősegíti, hogy minden szakterületen érvényesüljenek a környezetvédelmi szempontok. Tehát ez előrébb tud bennünket vinni.

Egy nehéz kérdés, a szennyvíziszap kérdése. A minisztériumunk álláspontja egyértelmű volt: azonnal le kell állítani ezt a folyamatot. Ugyanakkor teljesen őszintén mondom önöknek, hogy olyan feldolgozási technológiák vannak, amelyekből kifejezetten talajjavító humusz készül ezen eljárás során. Ugyanakkor mi azon az állásponton voltunk, hogy minden ország dolgozza föl a saját szennyvíziszapját, mert az a saját szennyvíziszapja, mindenki azért tartozik felelősséggel. Mi a kockázatot szerettük volna elkerülni, kockázatosnak ítéljük meg a nehézfémek jelenléte miatt, ezért azt az álláspontot foglaltuk el, hogy nem támogatjuk ennek a meglétét. És volt, ahol azonnal le lehetett állítani, és van, ahol szerződési kötelezettség miatt nemzetközi jogot sértenénk, ha ezt visszamondanánk. Tehát néha azért láthatnak még, hogy elvértve érkezik még az országba, de abszolút semmilyen szerződést megújítani nem lehet, és azonnali hatállyal ezt be kell fejezni.

A civil szervezetekkel kapcsolatban. A végén szerettem volna kitérni erre, de hálás vagyok, hogy a kérdéseikben előhozták. Mi köszönettel tartozunk az ő munkájukért, hiszen ők egy olyan részét foglalják el a mindennapi munkánknak, életünknek, ami végtelenül fontos. Ott vannak a helyszínen, érzékelnek, tapasztalnak, véleményük van, rendkívüli aktivitásuk van, és erre az erőre, a bennük rejlő aktivitásra nekünk nagyon nagy szükségünk van ahhoz, hogy egy olyan világot tudjunk teremteni és magunk után hagyni, amelyre az unokáink büszkék lehetnek. És én hálával tartozom ezen szervezeteknek az ő munkájukért, mert kiváló az, amit tesznek, nagyon sokat segítenek rajtunk.

Elnök asszony kérdéseire: teljességgel megértem az ön szíve bánatát az önálló minisztériummal kapcsolatban. Azt tudom mondani, hogy mindent elkövetünk azért, hogy úgy érezze, ez a minisztérium az ön minisztériuma is, hogy környezetvédelmi minisztériumként is funkcionál. És az a zöld jellege, ami szükséges és az ügyek menti állásfoglalása, amikor különböző nagy társadalmi kérdések felmerülnek, akkor ön azt tudja mondani, hogy igen, én sem dönthettem volna másként. És ez az én nagyon fontos célkitűzésem.

Vizek mennyiségi, minőségi kérdése. Szóltam arról, hogy a Belügyminisztérium, és hogy milyen szépen próbáljuk elválasztani a kettőt, hiszen valóban így van, addig, amíg valaki katasztrófaként tekint egy árvízi vízre, és az a célja, hogy minél gyorsabban levezesse az országból ezt a vizet, addig nekünk, gazdáknak természetesen az a feladatunk, hogy hogyan tudnánk, amikor sok van, megőrizni, betározni, és amikor hiány van, akkor rendelkezésre bocsátani. De az, hogy a kormány döntött arról, hogy tíz éven keresztül évi 17 milliárd forintot biztosít vízügyi infrastruktúra fejlesztésére; hogy csatornákat, tározó tavakat hozunk létre azért, hogy az öntözést, a termelés biztonságát fokozzuk, ez egy nagyon jelentős és fontos döntés volt. Önök előtt van, a mai napon benyújtásra került a parlamentbe, tehát jövő héten indul a vitája az öntözési törvénynek. Elkészült, a kormány elfogadta, a parlament előtt van, számítok mindannyiuk véleményére ezzel kapcsolatban.

Azt szeretném még jelezni, hogy az öntözés nemcsak a gazdák önös érdeke, nemcsak azt a célt szolgálja, hogy a termésmennyiség nagyobb legyen vagy biztonságosabban előállítódjon, hanem minden ember mindennapi életét könnyíti meg, hiszen a légköri aszály mérséklésével, a páratartalom növekedésével, a por megkötésével, a hőmérséklet csökkentésével mind-mind azt segíti, hogy hogyan tud egy élhetőbb környezet kialakulni mindannyiunk számára, amelyikkel mindannyian természetesen előnyökhöz tudunk jutni.

A hulladékgazdálkodás kérdéséről beszéltem, hogy ott van az ITM-nél.

Humán erőforrás. Azt kell mondjam, hogy értem ezt a kérdést is, és természetesen erre mindig az a válasz, hogy minden jó szakemberre nagyon nagy szükségünk van, hogy legyen, és valóban, minden szakemberre szükségünk van. Azt szeretnénk elérni, hogy azokat a véleményeket be tudjuk csatornázni, azért is kötünk sok stratégiai partnerségi együttműködést, hogy azon szervezetek - és nagyon sok zöldszervezet van a stratégiai partnereink között - véleménye, amikor a minisztériumban nincs is olyan szakember, de azonnal továbbítsunk feléjük bizonyos szakmai kérdéseket, és az ő álláspontjukat tekintjük aztán szakmai álláspontnak a minisztériumban is. Mi így dolgozunk. Mindaz a stratégiai partnerségi szövetség, amit kötünk szervezetekkel, pontosan ezt a célt szolgálja, hogy a meglévő humán erőforrást erősíteni tudjuk, és mindazon széles spektrumú világnézeti álláspontokat be tudjuk csatornázni a döntésekbe.

Az országos kármentesítési program és az azbeszt kérdése is nagyon komoly kérdések. Akkor hibáznánk, ha meg se próbálnánk tenni valamit. Olyan mintaprogramok indulnak el, amelyek mint módszertan szerepelnek egy-egy típusú kármentesítés végrehajtására, és én nagyon remélem, hogy ennek szemtanúi lesznek az elkövetkező időszakban, hiszen ezekre a döntések már megszülettek, és sorban fognak tudni megjelenni.

A magyar erdők ökológiai helyzete. Itt van Zambó Péter államtitkár úr, aki mindig elmondja, hogy nemcsak mennyiségi kérdés az erdőtelepítés, hanem minőségi kérdés is. És akkor, amikor az erdőgazdaságok helyhiánnyal küzdenek, hogy ők nem tudnak nagy volumenű - most egy 500 hektárnyi

erdőt vállaltak, amit erdőgazdaság terén a saját területükön meg tudnak valósítani. Az ő feladatuk az, hogy hogyan tudják azokat az ökológiai károkat kijavítani, kiegyenesíteni, amelyek keletkeztek ezekben az erdőkben, hogyan lehet régi rossz döntéseket kiköszörölni, és hogyan lehet minőségileg megújítani az erdőt.

Egy-egy erdőtervezés, -telepítés mindig a jövő iránti óriási felelősség, hiszen mire ezek a fák megnőnek, ötven év telik el. Figyelembe kell vennünk, hogy az időjárás, a klíma hogyan változik addig, hogy odaillő fafajták legyenek. Ezért hirdettük meg a minisztériumban, két vagy három héttel ezelőtt volt egy olyan nemzetközi konferencia, ahol azon országok voltak jelen, akik tőlünk délre vannak, hogy azt a klimatikus viszonyt, ami náluk van, ők hogyan élték meg, milyen tapasztalatok vannak, és hogy a magyar erdőszet vezetőinek és szakembereinek ezt a tudást át tudják adni és használni tudják. Ez egy nagyon jó hangulatú, nagyon jól sikerült konferencia volt, nagyon sokat tanultam én magam is ezen.

A talajtakarás és a talaj mint érték megbecsülése - teljességgel egyetértek. Ötven év alatt, és mondok egy szörnyű számot, ami nagyon komoly, a talaj tápanyagtartalma, azaz a talajban élő mikroorganizmusok száma 10 százaléka esett vissza. Eleve egy korlátos jószágról beszélünk, mert talajból soha nem lesz több, de óriási veszély, hogy a talaj termőképessége hogyan alakul. Ezt a termőképességet nagyon-nagyon fontos megőrizni, ezért van nekünk ilyen elvünk: onnan szerves anyagot elvinni nem lehet, mindent oda be kell forgatni. Ezért támogatjuk a talajbaktériumok kutatását, annak használatának a lehetőségét. Tehát számos olyan új, XXI. századi technológia van, ami mind-mind a talaj termőképességének helyreállítását tudja szolgálni.

Az EU KAP és a zöldítés kapcsán a magyar álláspont teljesen határozott: felelősséggel tartozunk a környezetünk iránt, és támogatjuk is mindazon döntéseket, amelyek a zöldítést és annak a környezetnek a fenntartását tudják elősegíteni. Tájékoztatom a bizottságot, hogy van egy ilyen elv jelen pillanatban az új közös agrárpolitikában, hogy indikátorokat akarnak bevezetni, és ezek az indikátorok azt vizsgálják, hogy hogyan halad előre a környezet jobbra tételében a gazdálkodó. A viták azon vannak, hogy ezt évente kell-e vizsgálnunk és erről eredményt lehoznunk, két évente vagy a ciklus elején és a ciklus végén kell egy meghatározott álláspontot elérnünk. Ez majd nyilván a vitákban eldőlt, de egy tény: sokkal inkább érzékenynek, sokkal inkább odafigyelőnek kell lennie minden gazdának a talaj iránt, és erre a gazdák abszolút készek is.

A civil szervezetek munkájáról elmondtam a véleményemet, fontos számunkra, és meg is kell tenni mindent azért, hogy az ő támogatásuk biztosított legyen. Való igaz, nagy fokú túljelentkezés van mindig azon pályázatokra, amelyeket a minisztérium meghirdet, de ez is mutatja azt, hogy az együttműködés megvan.

Teljesen egyetértek azzal, amit Turi-Kovács Béla képviselőtársam mondott, az oktatás fontosságával, az utánpótlás kérdésével, hiszen náluk van a jövő, az ő kezükben van. Gazdaemberként tényleg azt mondhatom csak, hogy én hiszem és vallom azt, hogy ezt a Földet mi nemcsak kaptuk, hanem az a feladatunk, hogy jobb állapotban adjuk vissza az unokáink számára, mint ahogy mi kaptuk. Ezt a szempontot szem előtt tartva minden döntésünkönél igyekszünk megteremteni azt az egyensúlyt, amely a gazdálkodás, a gazdaságosság és a környezettudatosság, a környezet-fenntarthatóság között

van. Ezért felelek mindennap, és ezért dolgozunk mindennap. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen, miniszter úr. Megköszönöm a válaszokat, és megkérdem még egyszer a képviselőtársaimat, hogy van-e még esetleg kérdés. *(Senki sem jelentkezik.)* Úgy látom, hogy nincs.

Akkor még egyszer megköszönöm, és megállapítom, hogy a bizottság a miniszteri beszámolót tudomásul vette. Miniszter úrnak és munkatársainak is további jó munkát kívánok. Köszönjük, hogy eljöttek. A napirendi pontot lezárom, rövid, kétperces technikai szünetet rendelék el.

(Szünet: 14.26 - 14.30)

ELNÖK: Javaslom, hogy folytassuk a bizottság ülését. Most következnek a múlt heti ülésről az előterjesztők kérésére elhalasztott tárgysorozatba-vételi döntések.

Az illegális szemétkerakás elleni hatékonyabb fellépés érdekében a szabálysértésekről, szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről szóló 2012. évi II. törvény módosításáról szóló T/6476. számú törvényjavaslat (Döntés képviselői önálló indítvány tárgysorozatba vételéről)

A 2. napirendi pontunk az illegális szemétkerakás elleni hatékonyabb fellépés érdekében a szabálysértésekről, szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről szóló 2012. évi II. törvény módosításáról szóló T/6476. számú törvényjavaslat vitája, majd döntés a tárgysorozatba vételről.

Megadom a szót az előterjesztőnek, Molnár Gyula képviselő úrnak. Parancsoljon!

Molnár Gyula (MSZP) előterjesztése

MOLNÁR GYULA (MSZP) előterjesztő: Köszönöm szépen, elnök asszony. Tisztelt Bizottság! Először is köszönöm szépen, hogy olyan megértőek voltak az előző üléssel kapcsolatban, és van lehetőségem röviden érvelni.

Azt szeretném csak mondani, tisztelt bizottság, hogy még amikor gyakorló polgármester voltam és egy látszólag budai kerület polgármestere voltam, de mégiscsak külső kerület, állandó problémánk volt az illegális szemétkerakás azon a részen, ahol a Pest megyei résszel érintkezik a kerületünk. És számtalan olyan helyzet volt, amikor a tettenérés is megtörtént; számtalan olyan helyzet volt, amikor tudtuk, hogy ki követte el, de gyakorlatilag különböző ügyes trükkökkel - picit szofisztikáltan: gyorshajtással szokták az emberek elkerülni - megpróbálnak kimászni ebből a dologból. Túl azon, hogy ez egy óriási probléma szerintem egy települési önkormányzatnak, túl azon, azt gondolom, egy nagyon komoly bevételkiesés a költségvetésnek is, nem is beszélve nyilván az önkormányzat területéről, ami a környezetvédelmet illeti. Ezért az volt az én gondolatom és a gondolkodás iránya, hogy hogyan, miképpen lehet legalábbis - mint amit szoktak csinálni néhány helyen, hogy kiraknak térfelügyelő kamerákat, és ott látványosan csökken a bűncselekmények száma - olyan szabályokat hozni, amivel

legalábbis egy picit kevésbé legyen vonzó bárki számára az, hogy illegális szemetet lerak a város szélén vagy bármelyik közterületen.

Ezt a megoldást gondoltuk. Nyilvánvalóan, még egyszer mondom, a szándék ez volt, valamennyire megpróbálni elrettenteni ezeket az elkövetőket. Azt gondolom, ha ez a bizottság valamilyen csoda folytán továbbengedné ezt a dolgot, akkor nyilván azt pontosítani kell, hogy hogyan, miképpen és milyen hatósági eljárásban lehetne ezt a lehető leghatékonyabban megtenni. Értem, hogy ez egy picit el van ebben a javaslatban nagyolva, de bízva a kormánypártiak mélységes bölcsességében, azt gondolom, hogy adott esetben egy vitában ezt könnyedén tudjuk rendezni és korrigálni. Köszönöm.

Hozzászólások

ELNÖK: Köszönöm szépen a tájékoztatást. Megkérdezem, a bizottság tagjai közül ki kíván hozzászólni.

(Az ülés vezetését Bencsik János, a bizottság alelnöke veszi át.)

BENCSIK JÁNOS (Fidesz), a bizottság alelnöke, a továbbiakban ELNÖK: Elnök asszonynak adom meg a szót.

SCHMUCK ERZSÉBET (LMP): Köszönöm szépen. Azt kell hogy mondjam, hogy nekem is hasonló személyes tapasztalataim vannak, főleg kisebb településeken, hogy egy eléggé létező jelenség, hogy már nemcsak helyi eszközökkel viszik ki esetleg azt a hulladékot, amit úgy gondolnak, hogy nem tudnak hová pakolni, hanem tényleg előfordul ez a nagyobb mennyiség is. Úgyhogy éppen ezért a törvényjavaslat céljával én messzemenőleg és mi messzemenőleg egyetértünk, úgyhogy támogatjuk a törvényjavaslatnak a tárgysorozatba vételét. Én biztatom képviselőtársaimat is, hogy hasonlóan tegyék. Köszönöm szépen.

(Az ülés vezetését Schmuck Erzsébet, a bizottság elnöke veszi át.)

Határozathozatal

SCHMUCK ERZSÉBET (LMP), a bizottság alelnöke, a továbbiakban ELNÖK: Ki kíván hozzászólni még? *(Nem érkezik jelzés.)* Úgy látom, hogy senki. Akkor megkérdezem képviselő urat, kíván-e még valamit mondani? *(Molnár Gyula nemet int.)* Nem. Akkor szavazzunk a törvényjavaslat tárgysorozatba vételéről. Azt kérdezem meg először, hogy ki az, aki támogatja a tárgysorozatba vételt. *(Szavazás.)* Két fő. Ki az, aki tartózkodott? *(Szavazás.)* Három. Ellene volt? *(Szavazás.)* Kettő.

Megállapítom, hogy a bizottság a törvényjavaslat tárgysorozatba vételét nem támogatta.

A központosított hulladékgazdálkodási rendszer problémáinak azonnali megoldásáról szóló H/6477. számú határozati javaslat (Döntés képviselői önálló indítvány tárgysorozatba vételéről)

Következik a 3. napirendi pontunk, a központosított hulladékgazdálkodási rendszer problémáinak azonnali megoldásáról szóló H/6477. számú határozati javaslat.

Megadom a szót az előterjesztőnek, Molnár Gyula képviselő úrnak. Parancsoljon!

Molnár Gyula (MSZP) előterjesztése

MOLNÁR GYULA (MSZP), előterjesztő: Köszönöm szépen. Itt nyilván még nehezebb helyzetben lesznek a kormánypárti képviselők, mert nemcsak egyszerűen arról van szó, hogy egy ellenzéki indítvány, hanem itt egy valóságos filozófiai kérdést kell tisztáznunk. Ez pedig az, amit, ha jól láttunk az elmúlt esztendőkből, hogy az a gondolkodás van, hogy minél inkább centralizálunk, annál jobb, mert minél közelebb van hozzánk a probléma megoldása, az jó. Mi pedig úgy gondolkozunk a világról, és ha már itt az agrárminisztert hallgattuk meg, hadd mondjak egy ilyen hasonlatot, hogy szerintünk meg jobban hízik a jószág, ha közelebb van a gazdához. És ez szerintem egy filozófiai vita. Az önkormányzatiság lényege az, és a világ errefelé halad, hogy minél inkább ott próbáljuk meg a problémát megoldani, ahol a legtöbb eszköz és a legtöbb információ rendelkezésre áll. És ilyenek tekintjük mi a hulladékgyűjtés ezen részét is.

Értem, hogy politikai értelemben ez a kormány sokkal inkább centralizál, viszont eltelt jó pár esztendő és szerintem teljesen nyilvánvaló, hogy ez a dolog nem működik. Az nyilvánvaló, hogy sokadik vezetősere után ez a fajta vagyongazdálkodási részvénytársaság képtelen időben leadni az elszámolását, visszatérő módon vannak számlázási problémák, visszatérően vannak hulladékgyűjtési problémák. És lehet azzal érvelni, hogy sokkal kevesebb lett ebben a folyamatban az a cég, amely ezzel foglalkozik, átláthatóbb, mi mégis úgy gondoljuk, hogy attól volt ez a rendszer jó, hogy bizonyos települési önkormányzatok pont a fizetőképesség okán hozzá tudták tenni azt a többletet és pluszt, ami miatt ez jól és hatékonyan működött. És a kormánynak ott kell vagy ott szükséges beavatkozni vagy valamilyen felsőbb szintnek, ahol adott esetben a saját erő és a saját képesség nem áll rendelkezésre. Na, ez az elvi felütés.

Nem nagyon találtunk más megoldást, mint egy határozat, amiben azt próbáljuk meg világossá tenni, hogy van az a pillanat egy kormány életében - és október 13-a után ez talán sűrűbben el fog jönni az önkormányzatok életében -, amikor azt mondja, hogy elindultunk egy úton és úgy tűnik, hogy ez az út rosszfélére megy. Érdemes megállni, és akár még vissza is menni a starthelyzethez, és újragombolni az egészet. Tehát a határozati javaslat arról szól, hogy hibás döntést hoztak, amikor ezt a központosított hulladékgyűjtést létrehozták, és az lenne a helyes, ha ezt a részvénytársaságot megszüntetnék ebben a formájában, és visszakapnák a települési önkormányzatok azt az egyébként szerintem alapvető jogosítványukat, hogy saját maguk szervezzék meg és oldják meg azt, hogy hogyan és miképpen foglalkoznak ezzel a feladattal. Tudom, hogy nehéz helyzetben vannak, de ez az elvi háttér ennek a határozati javaslatnak. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Kérdezem a képviselőtársaimat, kíván-e valaki hozzászólni. *(Jelzésre:)* Hajdu képviselő úr, parancsoljon!

Hozzászólások

HAJDU LÁSZLÓ (DK): Az előzőnél azért nem akartam szólni, mert a másodikonál ugyanazt el lehet mondani. Itt a kukaholding nevű csapatról van szó, akik össze vannak kényszerítve egy olyan feladatra, amely települési

önkormányzati feladat vagy annak a társulásnak a feladata és nem egy országos centralizációs feladat. Egy ilyen nagyváros, mint mondjuk, Budapest, ahol éves szinten körülbelül 600 ezer tonna kommunális hulladék keletkezik, ennek a mennyiségét összezsapni az ország pici településeivel, nagyobb városaival és sok minden egyébbel... És itt a háztartások száma körülbelül 800-850 ezer, ahol persze nem mindenkinek van szerződése a kukára. Ez egy probléma, ez már az illegális hulladék területére is elvezet. Az első hozzászólásomnál azt mondtam volna el, hogy az illegális hulladék egyik forrása az, hogy nem kötelező a háztartásoknak és a vállalkozásoknak kukával és kukaszerződéssel rendelkezni. (*Koncz Ferenc és Varga Gábor: Budapesten!*) Amikor az iparengedélyt megkapja, akkor be kell mutatni a szerződést, két hét múlva megszüntetheti, és ettől kezdve ötven évig hentesüzletet működtethet úgy, hogy a belső részeket kihordja Rákospalotára az erdőbe, és senki nem ellenőrzi, hogy ő fizet-e kukadíjat vagy nem. Ennél egyszerűbb, piti dolgokért jönnek különböző hatóságok ellenőrizni őket, de az ilyen fontos dolgot, hogy mit csinál a belsőségeivel, pedig nem ellenőrzik. Ha már a hentest említettem - mert azért itt botrány volt, hogy Rákospalotán egy magánvágóhid lerakója volt egy erdőben, több vagonnyi belsőséget oda hordott ki. Amikor már mindenki gyanította nálunk, a szemétegetőt már vizsgálták, akkor derült ki, egy tévériporter fedezte fel egy kutyasétáltató jelzése alapján, hogy oda hordhatja ki, és kiderült, hogy olyan papírja, amely alapján őt olyan nagyon perbe lehet fogni, amelyet esetleg ellenőrizni lehetett volna rendszeresen, ilyen előírása őneki nincsen.

Visszatérve ide: ilyen nagy centralizációkat megcsinálunk, amelyek hátráltatják a működését az egész település üzemeltetésének, mert ez településüzemeltetési hátráltatás, ugyanakkor a részletkérdések, például hogy minden ember fizet-e a hulladék után vagy nem fizet, egy ilyen nagy városban, mint Budapest nincs rendezve. Tehát nem is változott semmi, sőt rosszabb lett, mert a számlázás, ami az előterjesztőtől elhangzott, továbbra is problémás. Magam is ilyen előfizető vagyok a háztartásban, és aztán önkormányzati intézményeink sorban. Egy önkormányzati intézmény nem teheti ezt meg, ugyanakkor sok területen, mondjuk, egy panelház alsó részében van egy kocsmá, van egy gyógyszertár, van sok minden egyéb - a gyógyszertár kivétel, mert azt például ellenőrzik. A gyógyszertárt és a háziorvost ellenőrzik, de egy kocsmá a hulladékát, ami nem kevés, fogja és berakja a társasház vagy szövetkezeti ház kukájába.

És a kukaholdíngnál sem változik semmit ez a szemlélet, sőt olyan méretűvé nőtt ennek az egésznek az átláthatatlansága, hogy ma már kényelmesen a város se figyel arra oda, nem kerületi hatáskör, tehát nem a mi kerületi hatáskörünk, hogy van-e szerződése, nem is ellenőrizhetjük, hogy őneki a közterület-fenntartó vállalattal Budapesten van-e ilyen szerződése. Maga ez a holding ellenőrizné most, hiszen ez el van államosítva a várostól, Budapesttől vagy bármelyik településtől. Azt gondolom, ez nincs rendjén most, ez nincs a helyén, és ez káros a környezetvédelemre is, és még inkább káros a hulladékgazdálkodásra az a gyakorlat, ami ezzel a centralizációval kialakult. Budapest, a gyakorlat és a tapasztalat alapján azt mondom, egy olyan nagy egység, amelynél egy ilyen vödörben való összeöntés nem ökoszemlélet.

Támogatnám, hogy vegyünk napirendre, legalább vitassuk meg, legalább ennek a részkérdéseire térjünk ki, arra adna alkalmat ennek az indítványnak a megtárgyalása. Köszönöm.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Kérdezem, hogy kíván-e még valaki hozzászólni. *(Senki sem jelentkezik.)* Nem.

Határozathozatal

Akkor szavazásra teszem fel a kérdést. Azt kérdezem, hogy ki az, aki támogatja a tárgysorozatba vételt. *(Szavazás.)* 3 igen. Ki volt ellene? *(Szavazás.)* 5 nem. *(Koncz Ferenc: Merthogy nem igaz, amiket hallottunk.)* Megállapítom, hogy a bizottság a határozati javaslat tárgysorozatba vételét nem támogatta. Köszönöm a képviselő úr, az előterjesztő jelenlétét.

A Magyarország 2018. évi központi költségvetéséről szóló 2017. évi C. törvény végrehajtásáról szóló T/7556. számú törvényjavaslat (Részletes vita a HHSZ 44-45. §-a alapján)

Elkezdjük a 4. napirendi pontot, amely a Magyarország 2018. évi központi költségvetéséről szóló 2017. évi C. törvény végrehajtásáról szóló T/7556. számú törvényjavaslat részletes vitájának kapcsolódó bizottságként történő lefolytatása a törvényjavaslat egészére vonatkozóan.

A részletes vita első szakasza

Megnyitom a részletes vita első szakaszát, a törvényjavaslatnak a határozati házsabály 44. § (1) bekezdés a)-d) pontjaiban meghatározott szempontok szerinti vizsgálatát, azaz megfelel-e az Alaptörvényből eredő követelményeknek, a jogalkotás szakmai követelményeinek, valamint a nemzetközi és európai uniós jogból eredő kötelezettségeknek, és illeszkedik-e a jogrendszer egységébe. Köszöntöm az előterjesztő Pénzügyminisztérium képviselőjében Bécsi József főosztályvezető urat.

Kérem akkor a főosztályvezető urat, hogy a határozati házsabály 44. § (1) bekezdésében foglalt követelmények vizsgálatát segítően pár szóban foglalja össze az előterjesztés benyújtásának indokait és szabályozási megoldásait. Parancsoljon!

Bécsi József (Pénzügyminisztérium) hozzászólása

BÉCSI JÓZSEF (Pénzügyminisztérium): Jó napot kívánok! Köszönöm szépen, elnök asszony. Az előttünk fekvő törvényjavaslat az államháztartásról szóló törvény szerint a zárszámadással kapcsolatos rendelkezések végrehajtását szolgálja. Eszerint a kormány a zárszámadásról szóló törvényjavaslatban ad számot a költségvetés végrehajtásáról, ezt az Országgyűlés elé terjeszti, illetve ezt megelőzően megküldi az Állami Számvevőszéknek. Ez az Állami Számvevőszéknek történő megküldés megtörtént, az Állami Számvevőszék a zárszámadási törvényjavaslatot megvizsgálta, és azt a megállapítást hozta, hogy a 2018. évi zárszámadási törvényjavaslatban szereplő teljesített bevételi és kiadási adatok megbízhatóak, a 2018. évi központi költségvetés végrehajtása a jogszabályi előírások szerint történt, a hiány és az államadósság a törvényi követelményekkel összhangban alakult.

Néhány szót szólnék magáról a törvényjavaslatról, annak az általános és számszaki részéről, ha szabad. A költségvetés végrehajtásának kereteit az jelentette, hogy a kormány 2018-ban is folytatta a kormányzati ciklusa elején meghirdetett céljai végrehajtását, így különösen a költségvetési hiány alacsony

szinten tartását; az államadósság csökkentése, az ország versenyképességének javítása, a foglalkoztatás növelése és az ország gazdasági növekedési potenciáljának emelése voltak ezek.

Mindezek eredőjeként az a makrogazdasági környezet, amelyben a költségvetést végre kellett hajtani, rendkívül kedvezően alakult: a gazdasági növekedés, tehát a GDP reálnövekedése a tavalyi évben éves szinten 5,1 százalék volt, folyóáras értéke így 42 662 milliárd forintot ért el; a fogyasztói árszínvonal 2,4 százalékkal emelkedett, így a háztartások fogyasztási növekedési üteme reálértékben 4,9 százalék volt; a gazdaságban a bruttó állóeszköz-felhalmozás tekintetében a 2018. év a 2017. évet 17,1 százalékkal haladta meg, és ezzel a beruházási hányad a GDP 25,2 százalékára nőtt; a belföldi felhasználás pedig 7,3 százalékkal emelkedett. Tehát ez jelentette azt a makrogazdasági környezetet, amelyben a kormány a költségvetés végrehajtása során mozgott.

A 2018-as költségvetési törvény módosítására év közben nem került sor, ez egy megjegyzendő tétel.

A számszaki részeket illetően pedig az olvasható ki a törvényjavaslatból, hogy a központi költségvetési szervek és a fejezetek által kezelt egyes jogcímenek megjelenő programok, feladatok összes kiadása 10 418,5 milliárd forintra teljesült. Ez egyébként a 2017-es hasonló számnál 160,4 milliárd forinttal magasabb.

2018-ban mintegy 1892 milliárd forint uniós költségvetési támogatás jutott a kedvezményezettekhez, amit tovább emelt a költségvetésben nem szereplő agrártámogatások 425 milliárd forintos összege, ami így együtt, összeadva 2317 milliárd forint uniós támogatást jelentett.

Az alrendszerek nélkül számítva, tehát csak a központi költségvetést nézve az összes bevétel pénzforgalmi szemléletben 13 645,7 milliárd forint volt, az összes kiadás 15 021,2 milliárd forint, tehát a pénzforgalmi hiány 2018-ban a központi alrendszer tekintetében 1375,5 milliárd forint lett.

Ha az alrendszereket is vesszük, tehát az államháztartás egészét nézzük, akkor pénzforgalmi szemléletben 2018-ban az összes bevétel 22 895,5 milliárd forint volt, az összes kiadás 24 097,6 milliárd forint, így a hiány az államháztartásra, az alrendszereket is belevéve, 1202,1 milliárd forint.

Mindezek az abszolút számok a GDP-hez viszonyítva a következő eredményt hozták el: az európai uniós módszertan szerint számított hiány a GDP 2,3 százalékában teljesült, és ez a korábbinál is alacsonyabb szám, aminek eredményeként a bruttó államadósság GDP-hez viszonyított aránya tovább csökkent, 2018 végére 70,2 százalékot tett ki a GDP arányában.

Az Állami Számvevőszék vizsgálatára is utaltam.

Az elnök asszony kérdésére a házszabály szerinti 44. §-nak való megfelelés tekintetében pedig a kormány nevében előterjesztőként azt tudom mondani, hogy a törvényjavaslat megfelel az Alaptörvény 36. cikkéből eredő tartalmi és formai követelményeknek, illeszkedik a jogrendszer egységébe, megfelel a nemzetközi jogból és az európai uniós jogból eredő kötelezettségeknek, valamint megfelel a jogalkotás szakmai követelményeinek is. Köszönöm szépen.

A többségi és kisebbségi vélemények ismertetése

ELNÖK: Köszönöm szépen. Megkérdezem, hogy képviselőtársaim közül ki kíván szólni. Többségi, kisebbségi vélemények. *(Jelzésre:)* Akkor először az alelnök úrnak adom meg a szót a többségi vélemény ismertetésére.

BENCSIK JÁNOS (Fidesz), a bizottság alelnöke: Köszönöm a szót. Tisztelt Bizottság! Többségi vélemény megfogalmazására teszek javaslatot.

A bizottság megállapítja, hogy a Magyarország 2018. évi központi költségvetéséről szóló 2017. évi C. törvény végrehajtásáról szóló T/7556. számú törvényjavaslat megfelel a házszabályi rendelkezések 44. § (1) bekezdése szerinti alkotmányossági, jogi és jogalkotási követelményeknek.

A kormány 2018-ban is folytatta a ciklus elején meghirdetett gazdasági és társadalompolitikai céljainak megvalósítását, a költségvetési hiány alacsony mértéken tartását, az államadósság csökkentését, az ország versenyképességének javítását, a foglalkoztatás növelését, a gyermekeket nevelő családok segítségét.

A költségvetési gazdálkodást a pénzügyi fenntarthatóság jellemezte. A fegyelmezett fiskális politikának köszönhetően a költségvetési hiány 2012 óta stabilan a GDP 3 százaléka alatt van, 2018-ban a kormányzati szektor hiánya a tervezett 2,4 százalékos szinthez képest a GDP 2,3 százalékát tette ki. Az államadósság GDP-hez viszonyított aránya fokozatosan csökkenve 70,2 százalékra mérséklődött.

A magyar gazdaságban 2013-ban megkezdődött az elmozdulás egy egészségesebb és kiegyensúlyozottabb növekedési szerkezet irányába. A GDP-adatok is egy stabil szerkezetről tanúskodnak.

A 2018. évi költségvetési törvény a központi alrendszer fejlesztési kiadásait, a hazai felhalmozási és uniós fejlesztési kiadásait együttesen 4217,6 milliárd forintban állapította meg.

A tavalyi év során hazai forrásból folytatódott a „Modern városok” program, mely nemcsak a megyeszékhelyeket, hanem azok térségét is szolgálja.

Tovább folytatódott a közúthálózat fejlesztése és korszerűsítése.

A családtámogatási program a nemzet demográfiai helyzetének megerősítését, míg a „Magyar falu” program a vidéken élők alapvető szolgáltatásokhoz történő hozzáférését segítette.

A bizottság a javaslat elfogadását támogatja.

Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Megkérdezem, ki kíván szólni. *(Jelzésre:)* Átadom a szót Nunkovics Tibor alelnök úrnak.

NUNKOVICS TIBOR (Jobbik), a bizottság alelnöke: Köszönöm szépen. Kisebbségi vélemény formájában, ha már a fenntartható fejlődés bizottságában ülünk, akkor inkább ebből a szempontból közelíteném meg a költségvetést. Sajnálatosan azt kellett tapasztalnunk, hogy az elmúlt évekhez hasonlóan a környezetvédelemre és fenntartható fejlődésre a Fidesz-KDNP-kormánykoalíció egyre kevesebb forrást különít el, nem csak a jogi környezetet és az intézményi rendszert, az intézményi háttérrel bontja le folyamatosan és nehezíti ezáltal az ezzel foglalkozó szakemberek, illetve civil szervezetek munkáját. Jól tetten érhető ez ebben a költségvetésben is, és

valószínűleg a következő költségvetésben sem lesz másként, bár én örülnék neki a legjobban, ha ez nem így lenne, és megfordulna az a tendencia, hogy évről évre egyre kevesebb forrás jut ezeknek a feladatoknak az ellátására. Úgyhogy a XXI. században a klímaváltozás tekintetében, azt gondolom, hogy a legnagyobb kihívások elé tekintünk, amelyek igenis anyagi forrásokat, kutatás-fejlesztésre fordítandó forrásokat igényelnek. Ezeket nem szabad megspórolnunk, mert ezzel nemcsak magunkat hozzuk nehéz helyzetbe, hanem a jövő generációit is. Úgyhogy remélem, hogy ez a jövőben változni fog. Köszönöm.

ELNÖK: Köszönöm szépen. *(Jelzésre:)* Hajdu képviselő úr, parancsoljon!

HAJDU LÁSZLÓ (DK): Én is kisebbségi észrevételt szeretnék tenni. Az elnök asszony azzal kezdte, hogy a törvényességnek megfelel a költségvetés, és hogy erről mondjunk véleményt mint bizottság. Azt gondolom, hogy nagy bátorság lenne, ha azt mondanám, hogy nem felel meg, azt szeretném mégis megemlíteni, hogy a magyar állami költségvetési törvény úgy néz ki, hogy egyszer megszavazzuk jó pár hónappal előtte, mielőtt ismernénk, hogy az előző évnek mi volt a zárszámadása, mi maradt meg, mi az, amit elosztunk. Tehát ha ez törvényes, akkor törvényesen úgy fogadunk el költségvetést, hogy nem ismerjük a zárszámadást.

Megemlítem, hogy ugyanaz az Állami Számvevőszék, amely ezt a zárszámadási javaslatot teljesen rendben lévőnek találta, ha ezt egy önkormányzat merné megtenni, hogy a költségvetése már el van fogadva, de a zárszámadását majd csak később fogadja el, akkor kíváncsi lennék, hogy ugyanaz az Állami Számvevőszék erre mit mondana, ugyanis teljesen más forgatókönyv működik az alrendszeréknél, mint ami a föntieknél. Az önkormányzati alrendszer is több mint ezermilliárdos, ha a fejlesztésével együtt vesszük, akkor itt elhangzott már egy szám, hogy mennyi milliárd, ez az alrendszer először csinál zárszámadást, kasszát csinál, hogy mi maradt a falvakban, a városokban, a fővárosban vagy a kerületeiben, és ebből tudjuk a költségvetést megcsinálni, megtervezni: ennyi maradványunk van, ennyi áthúzódó van, ennyi hiányunk van, és ezt így lehet tervezni. Itt egy egészen fordított művelet, minden közgazdasági elmélet ellentéte megy: előbb elköltjük a pénzt, utána összeszámoljuk, hogy van-e. Tehát most gyakorlatilag az zajlik évek óta, hogy itt van a zárszámadási törvény, de már el van fogadva a költségvetés. Ez az egyik megjegyzésem, hogy törvényes vagy nem törvényes. Nyilván többségi szemlélet kell hozzá, és akkor törvényes.

Viszont van ennek egy másik része is, hogy van egy parlament, ami csak akkor tudja a költségvetést figyelemmel kísélni, klasszikus módon ellenőrizni - beleérttem természetesen a kormánypárti és ellenzéki oldalt is -, ha arról a költségvetésről nemcsak egyetlenegyszer szavazunk egy évben, hanem látjuk a költségvetést folyamatában. A korábbi gyakorlat, a rendszerváltás után kialakult gyakorlat az volt, hogy ellenőrizhette gyakorlatban a parlament a költségvetés mozgását, tehát bármikor volt módosítás, akkor nem miniszter átcsoportosít akár sok milliárdokat vagy a kormány ide-oda rakosgat akár százmilliárdokat, hanem ide kellett hozni a parlament elé és demokratikus vitában meg kellett védeni, hogy miért akar 50 milliárdot, százmilliárdot. Csúcsra emlékszem, amikor egy milliárd alatti összegért egy soron muszáj volt a parlament elé hozni költségvetési módosítást. Azt én is túlzásnak tartottam,

de azt gondolom, hogy költségvetési módosítást megenged magának, hogy egyetlenegy nem hajt végre egész évben olyat, amikor a parlament szeme előtt zajlanak az események, azt ugyanaz az önkormányzat, amit már példaként hoztam, nem tehetné meg. Az önkormányzatnak a költségvetéséhez saját maga a közgyűlés előtt meg kell védeni minden egyes költségvetési módosítást, különben nem tudja végrehajtani. Ott nem törvényes ez a megoldás, hogy nincs költségvetési módosítás.

Tehát a törvényességre vonatkozó laza észrevételem az, hogy igen, ebben a formájában, amikor a parlamenti ellenőrzés alól ki van vonva a költségvetés mozgása, és az ellenőrzésre majd, mikor már a következő évet is elfogadtuk, azután van lehetőségünk, tehát most itt van ez a lehetőség, láthatjuk, hogy mi is történt az előző évben az állami költségvetéssel, ezt nem tudom támogatni, és ezt kisebbségi véleményként elmondanám.

A másik megjegyzésemet az alelnök úr elvette, Nunkovics Tibor elvette, és akkor azt nem ismétlem meg, de van még egy megjegyzés, ha megengedi az előterjesztő, az pedig az önkormányzatok költségvetési finanszírozása. Tehát ebben a zárszámadásban egy nagyon jelentős alágazatról, magáról a magyar önkormányzatiságról is szó van. Az önkormányzatiság az állami költségvetésnek egy igen tetemes részét teszi ki, de attól függ, hogyan számoljuk: ha a normatíva vonatkozásában számoljuk a költségvetést, akkor nem túl jelentős, mert ahol én voltam polgármester, ott a normatíva nem érte el a 13 százalékot, annyiban függünk az állami költségvetéstől, de van olyan önkormányzat, ahol a teljes működés az állami költségvetéstől függ.

Mindenesetre nagyon kevés hangzik el erről a zárszámadásban is, és már meghallgathattuk a parlamentben a beterjesztett törvényjavaslatot, államtitkár úr is igen keveset szólt az önkormányzati ágazatról, noha ez a költségvetés jelentős része. 3180, nem tudom, mennyi önkormányzat van, azért ott emberek élnek, ez a költségvetés azokat az embereket szolgálja, és nagyon kicsi rész jelenik meg.

És itt egy anomáliát szeretnék megemlíteni, ez pedig az adóerő-képességi megoldással finanszírozott, keresztfinanszírozású önkormányzati rendszer, ami azt jelenti, hogy van körülbelül 167 önkormányzat, amelyik adóerő-képességben egy határt átlépett az egy főre eső adó vonatkozásában, és így mi fizetünk, ilyen adóerő-képességi mutató alapján különböző költségeket, amelyekből keresztbe lehet finanszírozni azokat az önkormányzatokat, ahol kisebb vagy egyáltalán nincsen saját bevétel. Ezt még csak el lehetne képzelni, hogy ilyen is meg lehet csinálni, de nem látható annak a tőlünk ilyen vonatkozásban elvont forrásnak a sorsa - ennek a 167 önkormányzatnak a nevében teszek említést erről -, tehát nincs elszámoltatás azok felé az önkormányzatok felé, hogy mi történik ezzel a sok milliárd forinttal.

Például ott van az államosított közoktatás, és még ráadásul az épületeinket is, az önkormányzati iskolák épületeit, tornatermeit és a hozzá tartozó épületeket, a kártalanítás nélkül államosított épületeket az állam úgy tartja fenn, hogy az önkormányzatoktól szolidaritási adót vesz el - erről valamit ír a zárszámadási törvény. Ez a szolidaritási adó a Fővárosi Önkormányzatnál 8 milliárd, annál az önkormányzatnál, ahol én vagyok képviselő, ott 800 millió forint, tehát itt hatalmas pénzek vannak a szolidaritási adóból; szolidaritási hozzájárulás a hivatalos neve. Ilyen adóval finanszírozzuk a KLIK által működtetett iskolákat. Ilyen alapon mi is tudtuk volna működtetni, mert nem került jóformán ennyi pénzbe az iskolarendszer működtetése, mint amit ez a szolidaritási adó jelent.

Ez a példa folytatható lenne, de nem folytatom, mert ha folytatnám, akkor azzal folytatnám, hogy a minimálbér emelését megígérték, akár a garantált, akár a normál minimálbért, bejelentik egy sajtótájékoztatón, és a költségvetésben sehol nem szerepel az, hogy az önkormányzatokkal pedig kifizetik ezt a minimálbér-különbséget. Tehát azt gondolom, egy ilyen zárszámadásban igenis szólni kellene róla, hogy a minimálbér költsége, hogy pontos nagyságrendet mondjak, a XV. kerület esetében 600 millió forintos kiadást jelent. De nem én ígértem meg, hanem egy sajtótájékoztatón hallottuk, hogy ennyi százalékkal emelkedik a minimálbér.

Ez a zárszámadás ilyen rejtett aknákkal van tele. Nem akarok végigmenni rajta, de úgy gondolom, hogy ezt a zárszámadást - részben azért, mert később történik meg, mint a következő évnek az elfogadott költségvetése, tehát nem tud belejátszani, hogy maradt-e annyi pénz, mint amennyi az eredetileg elfogadott költségvetési törvény szerint 2020-ban finanszírozható vagy nem - nem tudom támogatni, ezért kisebbségi véleménnyel szeretnék majd élni. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Azt hiszem, még én maradtam az ellenzék soraiból, aki kisebbségi véleményt szeretne elmondani.

A központi költségvetés 2018. évi zárszámadásából megállapítható: ahogyan a Fidesz-KDNP-kormány 2010 óta következetesen és folyamatosan rombolja le a környezetügy intézményrendszerét, azt teszi a finanszírozásával is. A környezetvédelemre fordított kiadások 2018-ban még az előző évinél is 0,5 százalékponttal alacsonyabban teljesültek, az indoklás szerint az uniós fejlesztések kifutása, valamint az ilyen jellegű önkormányzati kiadások csökkenése miatt; ez az indok elfogadhatatlan. A kormánynak felelőssége van abban, hogy a környezetminőség nem megfelelő voltára jelentős részben visszavezethető halálozás tekintetében dobogósok vagyunk.

A nemzeti parkok finanszírozása továbbra is aggodalomra ad okot, csupán a vízügyi igazgatóságok kaptak némi pluszpénzt.

A helyzet nem csupán az, hogy a kormány nem áldoz a környezetvédelemre. Sokkal rosszabb, mert a kormány elég sok pénzt húz évente az ökoadókból és a kvótabevételekből. 2018-ban körülbelül 360 milliárdot, és akkor még nem beszéltünk számos más adónemről, például a különböző üzemanyagok adójáról, amelyekből például levegőtisztaságvédelemre lehetne költeni, csak éppen a kormány nem ezt teszi, hanem másra költi. Hová lesznek ezek a pénzek? Itt miért nem érvényesül az az elv, hogy ezeket a forrásokat maradéktalanul a környezetügyi feladatokra kell fordítani, hasonlóan a turizmushoz?

De nézzük, mi van a kiadási oldalon! Az éghajlatváltozásra való felkészülés, alkalmazkodás mint alapvető nemzetstratégiai cél koncepcionálisan és alapvetően hiányzik a központi költségvetés elköltésekor. Az egész „klíma-, energia- és zöldgazdaság-politikai rendszer” támogatása nem éri el a 15 milliárd forintot sem. A Víziközművek Állami Rekonstrukciós Alapjának 2018. évi támogatása nulla forint. A BM költségvetésében a víz-, környezeti- és természetikatasztrófa-elhárítás 6,3 milliárdján felül alig lehet találni érdemi, a hazai vízgazdálkodás fejlesztését célzó központi költségvetési ráfordítást. Az ivóvízbázis-védelmi program végrehajtása például 0,1 millió forintos támogatással szerepel. A víz keretirányelv végrehajtására 10 millió forintot fordítottak. Azbesztmentesítésre semmi sem jutott. Alig találni adatot az országos környezeti kármentesítési program végrehajtásáról; „jelképes”

támogatás jutott a Cséry-telepre, 140 millió forint. A kis méretű szálló por csökkentésére 35 millió forint volt, miközben tudjuk, hogy ez alapvető környezet-egészségügyi probléma. A parlagfű elleni védekezésre 25 millió, miközben milliókat érint, és milliárdos gyógyszerszámlával jár. Az állatvédelem támogatására országosan összesen 47 millió.

A szakemberek törekvése ellenére tovább csökkent a nemzeti parkokban dolgozó természetvédelmi örök száma is. Egy kisvállalkozásnyi embertől várják el, hogy hatékonyan őrködjének az ország természeti értékei fölött.

Az összes hazai civil zöldszervezetnek állami feladatok átvállalása címen 84 millió forint, a fogyasztóvédelemre összesen 88 millió forint, miközben csak a hungarikumok népszerűsítésének támogatására 460 millió forint, a Hungaroringre 12,7 milliárd, sportcélú ingatlanok vásárlására és beruházásaira 7,8 milliárd forint jutott. Eközben a nemzeti erdőprogramra alig jutott pénz, még az erdők túltartásáért felelős, magas profittartalmú vadgazdálkodás is kétszer annyi pénzt kapott, mint a vadakat eltartó erdők.

És mi indokolja, hogy a kormány „lazán” adott a Paks II. Atomerőmű Zrt. tőkeemelésére 14 milliárdot, miközben a lakossági energiahatékonyság növelésére aprópénz se jutott?

A kormány atomerőmű-fejlesztési ámokfutása is egyértelmű taposóakna a költségvetésben. A Központi Nukleáris Pénzügyi Alap 27,5 milliárdos bevétele - ebből 22,8 az MVM Paksi Atomerőmű befizetése - mellett több mint 12 milliárdos a kiadás, így a Paksi Atomerőmű leszerelésére, a kis, közepes és nagy radioaktivitású hulladékok végleges elhelyezésére, sok száz éves őrzésére évente csak körülbelül 10-15 milliárdnyival töltődik az alap, ami teljes felelőtlenség a jelen és a jövő generációkkal szemben. És eközben tudjuk azt, hogy szakemberek szerint is legalább 1500 milliárd forintba fog kerülni a Paks 1-4. reaktornak a bezárása 2032 és '37 között.

Összességében elmondható, hogy a környezetügyet érintő kiadások még csak köszönőviszonyban sincsenek a nemzeti környezetvédelmi programban, a természetvédelmi alaptervben, a biológiai sokféleség megőrzésének nemzeti stratégiájában vagy a nemzeti éghajlatváltozási stratégiában foglaltakkal, melyek a magyar emberek egészséges környezethez való, az Alaptörvényben is deklarált jogai érvényesítéséről, a természeti erőforrások védelméről szólnak, és számos feladatot fogalmaznak meg, amelyet végre kellene hajtani.

A 2018. évi központi költségvetés forrásainak felhasználása a természeti erőforrások védelme, fenntartható hasznosítása, a környezetminőség javítása, valamint az éghajlatváltozás megfékezése és a várható hatásokhoz való alkalmazkodás szempontjából tőlünk elégtelen osztályzatot kap. Köszönöm szépen a figyelmet.

(Az ülés vezetését Schmuck Erzsébet, a bizottság elnöke veszi át.)

Megkérdezem, hogy van-e még hozzászóló a bizottság tagjai részéről. *(Nem érkezik jelzés.)* Nincs. Akkor megkérdezem főosztályvezető urat, hogy kíván-e reagálni. Parancsoljon!

Bécsi József (Pénzügyminisztérium) reagálása

BÉCSI JÓZSEF (Pénzügyminisztérium): Köszönöm szépen. Rengeteg olyan dolog hangzott el, ami részben szakpolitikai, részben a költségvetés

tervezésével kapcsolatos, részben önkormányzati, tehát más jellegű alrendszeret érint, én itt a 2018-as költségvetés zárszámadása kapcsán ezekre részleteiben nem tudok reagálni, ez nem annak a fóruma, én erre nem vagyok felhatalmazva. Általánosságban a zárszámadási törvénnyel kapcsolatban annyit el tudok mondani, hogy ugyanabban a szerkezetben - ez az államháztartási törvényi előírás - készült el, mint maga a 2018-as költségvetési törvény, tehát valamiről számot adni ugyanabban a szerkezetben lehet. Az önkormányzatokra vonatkozó részek is ugyanolyan kimunkáltak és ugyanolyan szerkezetűek, mint az eredeti költségvetési törvény volt.

A környezetvédelemre fordított kiadásoknak ez a csökkenő trendje: a korábbi napirendi pontnál is elhangzott, hogy integrált módon, integrált szemléletben kell erre tekinteni. Nyilvánvalóan, ha elektromos motorvonatokat szerez be a MÁV, az a közlekedési kiadások között lesz, noha tudjuk, hogy a közösségi közlekedés az egyéni közlekedéssel szemben mennyivel jelentősen kedvezőbb a fenntarthatóság szempontjából; azt nem a környezetvédelmi funkcionális osztályozásban fogjuk megtalálni, hanem a közlekedésnél, de a közlekedésben viszont egy óriási, sok száz, összeadva sok tíz- vagy százmilliárd forintos nagyságrendet fog jelenteni. Ugyanez igaz az előbb részletesen felsorolt tételekre.

Egy dolog ütötte meg a fületem, elnézést, ha ezt nem pontosan értettem, például a Víziközművek Rekonstrukciós Alapja másfél milliárdos program volt, az nem nulla forint az én jegyzeteim szerint. Tehát néhány ilyen tétel ütötte meg a fületemet, de ezek olyan szakpolitikai kérdések, amelyekkel kapcsolatban nem tudom lefolytatni...

ELNÖK: Az EU-forrásból ment, és nem a költségvetésből.

BÉCSI JÓZSEF (Pénzügyminisztérium): Az én jegyzeteimben más van, de természetesen ezt elfogadom. De, mondom, a részletekre szakpolitikai vitát kellene lefolytatni, nyilván a szaktárca tudna részletekbe menő választ adni. A hazai költségvetésben másfél milliárd forint van.

Más részletekbe most nem mennék bele. Én azt látom és úgy tudom elmondani, hogy a 2018. évi költségvetés végrehajtásáról szóló törvényjavaslat minden jogszabályi, a kormányprogramban foglaltak a teljesítését tartalmazza, nincsen olyan, hogy ne hajtottuk végre vagy ne tettük volna meg.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Akkor a részletes vita ezen szakaszát lezárom.

A részletes vita második szakasza

Áttérünk a második szakaszra. Képviselői módosító javaslatot nem nyújtottak be a bizottsághoz, így kérdezem, hogy a bizottság tagjainak van-e módosító javaslat benyújtására irányuló szándéka. *(Nem érkezik jelzés.)* Úgy látom, nincs.

A részletes vita harmadik szakasza

Megnyitom a részletes vita utolsó szakaszát, amelyben bizottságunk dönt a részletes vita lezárásáról, a részletes vitáról szóló jelentés elfogadásáról és benyújtásáról. Kérdezem a bizottságot, hogy lezárja-e a részletes vitát. Aki támogatja, kézfeltartással jelezze! *(Szavazás.)* Egyhangú. Tehát akkor egyhangúlag lezárjuk a részletes vitát.

Kérdezem a bizottságot, hogy elfogadja-e és benyújtja-e a részletes vitát lezáró jelentést. Aki támogatja, kézfeltartással jelezze! *(Szavazás.)* Öt. Aki nem támogatja! *(Szavazás.)* Három. Tartózkodott? *(Senki sem jelentkezik.)* Tartózkodás nem volt.

A házszabályban foglaltaknak megfelelően kérem, hogy jelezzék, ha kisebbségi véleményt fogalmaznak meg a törvényjavaslat vizsgált részei tekintetében. *(Jelzésre:)* Igen, jelezték, hogy többségi és kisebbségi. A többségi és kisebbségi véleményeket az ülés után, legkésőbb 2019. október 30-án 9 óráig írásban kell benyújtaniuk a frakcióknak. Ehhez tegnap megküldtük a megfelelő nyomtatványt.

A bizottsági vélemény a jelentés részét képezi, míg a kisebbségi vélemény a jelentés függelékeként jelenik meg.

Köszönöm az előterjesztő részvételét. A napirendi pontot lezárom.

Egyebek

5., egyben mai utolsó napirendi pontunk az egyebek. Tájékoztatom a bizottságot, hogy a következő ülésünket várhatóan 2019. november 12-én, 10 órakor tartjuk. A feladataink között lesz egy levegőtisztasági helyzettel foglalkozó tematikus napirendi pont meghallgatása, valamint a Külgazdasági és Külügyminisztérium tolmácsolásában a 2020-2025 közötti időszakra vonatkozó nemzetközi fejlesztési stratégia tervezetét ismerhetjük meg. Ezeket túl négy, a klímaváltozással foglalkozó képviselői önálló indítvány tárgysorozatba-vételi döntése is napirenden lesz.

Jelzem azt, amit ma Nagy István miniszter úr jelzett, hogy várhatóan egy-két napon belül beadják az öntözéssel foglalkozó törvényjavaslatot. Amennyiben erre sor kerül, akkor jövő héten hétfőn várhatóan egy rövid időre találkozoznunk kell, bizottsági ülést kell tartanunk, hogy döntsünk a csatlakozásról.

Az ülés berekesztése

Kérdezem, hogy az egyebek között van-e valakinek hozzászólási szándéka. *(Nem érkezik jelzés.)* Nincs. Akkor ennek megfelelően a bizottságunk mai ülését lezárom. További szép napot és jó munkát kívánok mindenkinek!

(Az ülés befejezésének időpontja: 15 óra 18 perc)

Bencsik János
a bizottság alelnöke

Schmuck Erzsébet
a bizottság elnöke

Jegyzőkönyvvezetők: Szűcs Dóra és Podmaniczki Ildikó